

คำนำ

เอกสารหลักสูตรอบรมแบบ e-Training กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา เป็นหลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดถือภารกิจและพื้นที่เป็นฐานด้วยระบบ TEPE Online โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร โดยพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้หลักสูตรและวิทยากรที่มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ในทุกที่ทุกเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรอบรมแบบ e-Training กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อยังประโยชน์ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

สารบัญ

คำนำ	1
หลักสูตร “กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา”	3
รายละเอียดหลักสูตร	4
คำอธิบายรายวิชา	4
วัตถุประสงค์	4
สาระการอบรม	4
กิจกรรมการอบรม	4
สื่อประกอบการอบรม	5
การวัดผลและประเมินผลการอบรม	5
บรรณานุกรม	5
เค้าโครงเนื้อหา	7
ตอนที่ 1 แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา	10
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward design	17
ตอนที่ 3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	30
ตอนที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	41
ใบงานที่ 1	49
ใบงานที่ 2	50
ใบงานที่ 3	51
ใบงานที่ 4	52

หลักสูตร

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา

รหัส TEPE-02108

ชื่อหลักสูตรรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา

ปรับปรุงเนื้อหาโดย

คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา

นางสาวพรพิมล	ประสงค์พร
ดร.วรรณ	ช่องดารากุล
ดร.ยวดี	อยู่สบาย
อ.ดร.ปราณภา	โหมตหิรัญ

รายละเอียดหลักสูตร

คำอธิบายรายวิชา

แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การออกแบบการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward Design และแนวการให้คะแนนเพื่อใช้ในการประเมิน

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. อธิบายแนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสู่กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อจัดทำโครงสร้างรายวิชา
4. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบบ Backward design
5. ระบุประโยชน์ของการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบบ Backward design
6. อธิบายเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา สู่กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม
7. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
8. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

สาระการอบรม

- ตอนที่ 1 แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา
 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward design
 ตอนที่ 3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 ตอนที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

กิจกรรมการอบรม

1. ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
2. ศึกษาเนื้อหาสาระการอบรมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้
5. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
6. แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่สนใจ
7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรประจำหลักสูตร

8. ทำแบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. ใบความรู้
3. วีดิทัศน์
4. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
5. กระดานสนทนา (Web board)
6. ใบงาน
7. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผลการอบรม

วิธีการวัดผล

1. การทดสอบก่อนและหลังอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
2. การเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ส่งงานตามใบงานที่กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** .

กรุงเทพมหานคร : กระทรวงฯ.

ฉันทนา กล่อมจิต. (2540). **จิตวิทยาเบื้องต้น**. ขอนแก่น : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ดวงเดือน แสงชัย. (2533). **การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

ทิตินา แคมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- . (2548). **รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2540). **วิธีสอนภาษาอังกฤษ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. [ออนไลน์]. (2551). แหล่งที่มา: www.curriculum44.net

----- . **คู่มือวิทยากรเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอิงมาตรฐาน**. [ออนไลน์]. (2551). แหล่งที่มา: www.curriculum44.net

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. [ม.ป.ป.]. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). **คู่มือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอิงมาตรฐาน 27-28**

ตุลาคม 2551. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการฯ. (เอกสารอัดสำเนา)

----- . ชุดฝึกอบรมวิทยากรหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 . [ออนไลน์].

(2551). แหล่งที่มา: <http://202.143.161.22/>

curriculum51/unit_plan.doc

อรพิน พจนานนท์. (2537). การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในระดับประถมศึกษา.

ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Ausubel, D. (1968). **A cognitive view**. New York : Holt, Rinehart and Winston.

Finocchiaro, M., and C. Brumfit. (1983). **The Functional-Notional Approach : From Theory to Practice**. New York : Oxford University Press.

Krashen, S., and T.D. Terrell. (1983). **The Natural Approach**. Oxford : The Alemany Press.

Littlewood, W. (1983). **Communicative Language Teaching : An Introduction**.

London : Cambridge University Press.

Nunan, David. (1999). **Second language teaching and learning**. Massachusetts :

Heinle & Heinle.

Widdowson, H.G. (1983). **Teaching Language as Communication**. London : Oxford University Press.

หลักสูตร TEPE- 02108

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับ ประถมศึกษา

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 1 แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับ ประถมศึกษา

เรื่องที่ 1.1 แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับ
ประถมศึกษา

เรื่องที่ 1.2 การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แนวคิด

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศควรเริ่มตั้งแต่ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับ โดยควรสอนผสมผสานครบทั้งสี่ทักษะการจัดกิจกรรมควรต้องให้ผู้เรียนสัมผัสกับเนื้อหาที่จะสอนด้วยการฟังก่อนจะพูด โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคม และใช้ภาษาในการสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์

วัตถุประสงค์

1. อธิบายแนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสู่กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมขั้นตอน แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward design

เรื่องที่ 2.1 การออกแบบการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจ

เรื่องที่ 2.2 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward Design

เรื่องที่ 2.3 แนวการให้คะแนนเพื่อใช้ในการประเมิน

แนวคิด

การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward design และการประเมินผลโดยใช้ Rubrics เป็นการช่วยทำให้ผู้เข้าอบรมสามารถสร้างหน่วยการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนดไว้

วัตถุประสงค์

1. อธิบายการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และนำลงสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน
2. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เพื่อจัดทำโครงสร้างรายวิชา

3. อธิบายการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบบ Backward design
4. จัดทำหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบบ Backward design
5. ระบุประโยชน์ของการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศแบบ Backward design

ตอนที่ 3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เรื่องที่ 3.1 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 3.2 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 3.3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 3.4 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนระดับประถมศึกษา

แนวคิด

เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นการช่วยทำให้ผู้เข้าอบรมได้เรียนรู้เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งสี่ทักษะ เพราะในการเรียนรู้ภาษาแม่ (Native language) มนุษย์เราจะเรียนรู้ตามลำดับทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนเสมอ ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศยึดหลักการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ คือ เริ่มตั้งแต่ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับ ไม่แยกสอนแต่ละทักษะก่อนหลังตามลำดับ เป็นการสอนแบบผสมผสานทักษะทั้งสี่

วัตถุประสงค์

1. อธิบายเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา สู่กิจกรรมที่เป็นรูปธรรม
2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. แสดงความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้

ตอนที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เรื่องที่ 4.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแนวคิด

เรื่องที่ 4.2 เทคนิคการเรียนการสอนกับกิจกรรมสาธารณะ

แนวคิด

กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นการช่วยทำให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีลำดับขั้นตอนของการเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรมของการวิเคราะห์หลักสูตรสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นสิ่งที่ผู้สอนเตรียมการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและเป็นลายลักษณ์อักษรให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจน สภาพของผู้เรียนและความพร้อมของโรงเรียน และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. อธิบายการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
2. อธิบายการเขียนขั้นตอนต่างๆของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
4. มีเจตคติที่ดีต่อการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ตอนที่ 1 แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 1.1 แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศจะต้องเริ่มตั้งแต่ทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามลำดับ แต่ไม่ได้หมายความว่าแยกสอนแต่ละทักษะก่อนหลังตามลำดับ แต่เป็นการสอนแบบผสมผสานทั้งสี่ทักษะ เพียงแต่การจัดกิจกรรมนั้นควรจะต้องให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับเนื้อหาทางภาษาที่จะสอนด้วยการฟังก่อนจึงให้พูด แล้วตามด้วยการอ่านและการเขียน ดังนั้น ในการเรียนการสอนในครั้งหนึ่งๆ ผู้เรียนจะได้ฝึกครบทั้งสี่ทักษะโดยไม่สามารถกำหนดอัตราส่วนของการฝึกทักษะต่างๆ อย่างแน่นอนตายตัวได้ อย่างไรก็ตาม ทักษะที่จะต้องฝึกควบคู่กันไปเสมอก็คือ ทักษะการฟัง-พูด ซึ่งถือว่าเป็น Oral communication ทักษะการฟัง-พูดนี้เป็นทักษะเบื้องต้นในการเรียนรู้ภาษา แต่เป็นทักษะที่ยากที่จะฝึกในภาพการเรียนการสอนในห้องเรียน

1. หลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ระดับประถมศึกษา

หลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้นสรุปได้ดังนี้

1.1 หลักการ Repetition หมายถึงการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่มีลักษณะของการซ้ำจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีเนื่องจากการทำซ้ำซ้ำๆ ทวนช่วยให้เกิดการจำได้และสามารถถ่ายโอนจากความรู้เดิมไปช่วยในการฝึกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ความรู้ใหม่ได้ เช่น

ตัวอย่างที่ I love the dog.
 I love the frog.
 I love the log.

1.2 หลักการ Rhythm (Rhythmic) หมายถึงการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมประกอบจังหวะ จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานในการเรียนรู้กับประโยคหรือกิจกรรมที่ผู้สอนทำให้เกิดท่วงทำนอง มากกว่าการเรียนรู้กับประโยคหรือกิจกรรมเดียวกันแต่เป็นธรรมดาไม่มีทำนองมาเป็นสิ่งเร้าให้เกิดความสนุกสนาน เช่น

ครูผู้สอนพูดประโยคประกอบการปรบมือดังนี้

I am in the wood. I see Robinhood sitting on his horse.

จากนั้นให้นักเรียนเปลี่ยนคำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำอื่นดังนี้

sleeping smiling standing eating kissing crying

I am in the wood. I see Robinhood sleeping on his horse.

I am in the wood. I see Robinhood smiling on his horse.

I am in the wood. I see Robinhood standing on his horse.

I am in the wood. I see Robinhood eating on his horse.

I am in the wood. I see Robinhood kissing on his horse.

I am in the wood. I see Robinhood crying on his horse.

1.3 หลักการ Comprehensible input หมายถึงการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียนรู้หรือกำลังฝึก โดยผู้สอนต้องใช้สื่อประกอบหลายๆรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจแล้วจึงฝึกตามที่ผู้สอนจัดเตรียมให้ด้วยความหมาย

1.4 หลักการ Grouping หมายถึงการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่เตรียมไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาที่เป็นกลุ่มประสบการณ์ ไม่สับสน เช่น ครั้งนี้เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์หมวดอาหาร ดังนั้นโครงสร้างประโยคและกิจกรรมการฝึกก็ควรจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาหารไม่ควรสลับไปสลับมากับคำศัพท์ในหมวดอื่นๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้เรียน

1.5 หลักการ Challenging หมายถึงการจัดการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่ท้าทาย เพื่อเป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นอยากที่จะฝึกภาษา นอกจากนั้นกิจกรรมที่มีลักษณะท้าทายผู้เรียนหรือเป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนแล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนานในการฝึกภาษาในชั้นเรียนอีกด้วย ตัวอย่างเช่นการสอนคำศัพท์หรือการนำเข้าสู่บทเรียนอาจทำได้โดยการค่อยๆเปิดภาพให้ผู้เรียนเห็นทีละนิดแล้วให้ทายว่าในภาพนั้นคืออะไร ซึ่งกิจกรรมนี้ผู้เรียนจะตื่นต่อนอยากเป็นผู้ที่ทายถูกจึงต้องพยายามถามคำถามครูผู้สอน นั่นก็คือผู้เรียนได้พยายามสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอย่างเป็นธรรมชาตินั่นเอง

2. ลักษณะกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ดี

2.1 เป็นกิจกรรมที่มีความท้าทาย ได้รับความสนใจให้ผู้เรียนอยากร่วมกิจกรรม

2.2 เป็นกิจกรรมที่มีลักษณะน่าสนใจ กิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนรู้สึกกระฉับกระเฉง กระตือรือร้นตลอดการร่วมกิจกรรม

2.3 เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการใช้ภาษาในการสื่อสารตามเนื้อหาที่เรียนในขณะนั้นได้

2.4 เป็นกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถเตรียมและดำเนินกิจกรรมในห้องเรียนได้ง่ายและอยู่ในความสามารถที่ครูผู้สอนสามารถจัดหาและบริหารจัดการได้

2.5 เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษาจริงๆ ไม่ใช่เป็นกิจกรรมที่จัดเพื่อความสนุกสนานเท่านั้นแต่ไม่ได้ฝึกภาษาตามเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ในครั้งนั้นเลย

สรุป

หลักในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีหลักการจัด ดังนี้ หลักการ repetition, หลักการ rhythm, หลักการ comprehensive input, หลักการ grouping และ หลักการ challenging โดยกิจกรรมที่ดีต้องมีความท้าทาย น่าสนใจ ส่งเสริมการใช้ภาษา และก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษาจริงๆ

ตอนที่ 1 แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษา

เรื่องที่ 1.2 การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอน ตาม ทฤษฎีการเรียนรู้ซึ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียน จัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการ ใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจ จดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นที่ การพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในการใช้ภาษา (Use) ตามความมุ่งหมายในสถานการณ์ต่างๆ และแม้จะให้ความสำคัญแก่ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) แต่ก็ไม่ได้ละเลยเรื่องความ ถูกต้องของภาษา (Accuracy) แต่อย่างใด

ประเภทของกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา

จากแนวการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตร พุทธศักราช 2544 มุ่งให้ผู้เรียน มีความสามารถในการสื่อสารควบคู่กัน 2 ด้าน คือ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและ วัฒนธรรม และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความได้ถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสม กับสถานการณ์ โดยยึดแนวหลักคือจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการพัฒนาทักษะต่างๆ จัดการเรียน การสอนภาคปฏิบัติ กิจกรรมที่มีความหมายและหลากหลาย ฝึกการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์จริง ซึ่งหลักสูตรได้เสนอแนะแนวการจัดการกิจกรรมในการ เรียนการสอนไว้มากมาย เช่น การใช้สถานการณ์จริงในห้องเรียน การใช้บทบาทสมมติ กิจกรรม โต้ตอบทางสรีระ (Total Physical Response) กิจกรรมคู่ กิจกรรมกลุ่ม เกมทางภาษา สถานการณ์ จำลอง ซึ่งพอสรุปได้ว่าเป็นกิจกรรมประเภทเกม การแสดงบทบาทสมมติ และเพลงตลอดจนกิจกรรม เข้าจังหวะ โดยทุกกิจกรรมมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างสนุกสนานเพลิดเพลิน และเหมาะสมกับ สถานการณ์จริง ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าวนี้ เพื่อการ เรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร จะได้บรรลุตามแนวการจัดการสอนตามหลักสูตร

1. เกมกับการสอนภาษาอังกฤษ

เกม หมายถึง การเล่น หรือการแข่งขัน เป็นกิจกรรมที่มีกฎเกณฑ์ กติกา และวิธีการเล่น ตลอดจนลักษณะการสิ้นสุดของเกม การเล่นอาจเป็นการเล่นรายบุคคล ซึ่งเป็นการแข่งขันกับตนเอง หรือเล่นเป็นกลุ่ม

บทบาทของเกมในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้

1.1 เกมช่วยพัฒนามโนมติทางภาษาอังกฤษ ผู้เรียนในระดับประถมศึกษานั้นจะพัฒนามโน มติที่เป็นสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรมซึ่งเกมถือว่าเป็นสื่อที่เป็นรูปธรรมได้ดี และสามารถพัฒนาแนวคิด ในลักษณะรูปธรรมได้

1.2 เกมเป็นกิจกรรมการฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในบางครั้ง ผู้สอนอาจจะให้เล่นเกมแทนการทำแบบฝึกหัดลงสมุด

1.3 เกมช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและหาแนวทางในการสื่อสารเพื่อสื่อความหมายได้อย่างสนุกสนานและผ่อนคลาย

1.4 เกมสามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลในเรื่องการเรียนรู้ ผู้เรียนบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็ว บางคนเรียนรู้ได้ช้า สำหรับผู้เรียนที่เรียนรู้เร็วเกมจะช่วยพัฒนาทั้ง 4 ทักษะทางภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น ส่วนผู้เรียนที่เรียนรู้ช้าเกมจะมีส่วนช่วยในการฝึกย้ำซ้ำทวนในส่วนที่ยังไม่เข้าใจ การใช้เกมเพื่อฝึกซ้ำบ่อยๆ จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเข้าใจได้ดีขึ้น

1.5 เกมเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ความรู้ในเนื้อหา กว้างขวาง เช่น จัดโปรแกรมแข่งขันทายปัญหาภาษาอังกฤษ เป็นต้น

1.6 เกมสามารถใช้เป็นกิจกรรมทดสอบวิชาภาษาอังกฤษได้ เช่น อาจเป็นการทดสอบความเข้าใจของผู้เรียนในแต่ละชั่วโมง หรือบทเรียนได้

1.7 เกมช่วยสร้างความสนใจ สนุกสนาน จูงใจ และทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีในวิชาภาษาอังกฤษ

1.8 เกมช่วยสรุปบทเรียน หรือนำเข้าสู่บทเรียน

1.9 เกมเป็นกิจกรรมช่วยพัฒนากระบวนการทางสังคม เมื่อมีการเล่นเกมผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการ แสดงความสามารถฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น อันเป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์

จะเห็นได้ว่าเกมมีบทบาทที่สำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างมาก ฉะนั้นการนำเกมมาเป็นกิจกรรมในการเรียนการสอนย่อมจะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การนำเกมมาเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน และมีความเข้าใจ โนมนิและทักษะได้ดีขึ้น ฉะนั้น ผู้สอนควรที่จะเลือกเกมให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน เกมบางเกมอาจมีรูปแบบและวิธีการเล่นแบบเดียวกัน แต่ผู้สอนสามารถดัดแปลงเพื่อฝึกทักษะหรือเนื้อหาอื่นๆ ได้ เช่น เกมโดมิโน อาจใช้ฝึกทักษะเรื่องคำนามที่นับได้และนับไม่ได้ หรือใช้ฝึกคำกริยา หรือคำคุณศัพท์บ้างก็ได้ เป็นต้น

2. เพลงและกิจกรรมเข้าจังหวะ

ในบางครั้งผู้สอนมีความจำเป็นต้องหาเพลงมาประกอบการสอนภาษาอังกฤษไม่ว่าจะเป็นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน หรือแม้กระทั่งการเขียน บางครั้งอาจจะตรงกับเนื้อหาหรือจุดประสงค์ของเนื้อหา แต่บางครั้งก็อาจจะไม่ตรง ซึ่งผู้สอนก็อาจจะแต่งเพลงขึ้นเองก็ได้ โดยใช้ทำนองเพลงที่มีอยู่แล้วหรือเป็นทำนองเพลงที่ผู้เรียนคุ้นเคยอยู่แล้วก็ได้ แต่ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ของการเลือกเพลงหรือกิจกรรมเข้าจังหวะ สำหรับสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในระดับประถมศึกษา ดังนี้

หลักเกณฑ์สำหรับเลือกเพลง หรือกิจกรรมเข้าจังหวะสำหรับสอนภาษาเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. ควรเป็นเพลงที่มีเนื้อเรื่องสั้นๆ ประมาณ 2 วรรค ถึง 4 วรรค
2. เนื้อเพลงควรมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับสิ่งรอบๆ ตัวผู้เรียนที่ผู้เรียนที่คุ้นเคยและเข้าใจ
3. เนื้อเพลงควรมีสาระให้ความรู้แก่ผู้เรียน
4. ไม่ใช่ถ้อยคำที่ยากเกินไป และผู้สอนควรอธิบายความหมายของคำศัพท์ต่างๆ ให้ผู้เรียนฟัง

ด้วย

5. ถ้าเป็นเพลงที่แต่งเอง ทำนองที่ใช้ควรเป็นทำนองที่ง่าย สนุกสนาน หรือทำนองที่ผู้เรียนคุ้นเคยอาจเป็นทำนองเพลงโฆษณาในวิทยุ โทรทัศน์ หรือเพลงที่กำลังเป็นที่นิยม
6. จังหวะของเพลงไม่เร็วหรือช้าเกินไปเกินความสามารถของเด็กในการที่จะร้องเนื้อร้องให้ทัน
7. ควรเลือกเนื้อเพลงประเภทสัตว์ต่างๆ เพราะธรรมชาติของผู้เรียนระดับประถมจะรักและชอบสัตว์มาก และต้องเป็นสัตว์ที่ผู้เรียนรู้จักหรือคุ้นเคยจนสามารถจินตนาการเนื้อเพลงได้
8. ถ้าใช้สื่อการสอนประกอบจะดีต่อการพัฒนาทักษะการพูดและการฟังของผู้เรียนโดยเฉพาะที่มีผู้ผลิตขายตามท้องตลาด ผู้เรียนจะสนุกกับดนตรี ได้เรียนพูด และฟังจากเจ้าของภาษาจริงๆ

3. Total Physical Response Activities (TPR) หรือกิจกรรมโต้ตอบทางสรีระ

กิจกรรม TPR เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่งกับผู้เรียนทุกระดับชั้น โดยเฉพาะระดับเริ่มต้นเรียน เพราะกิจกรรม TPR จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาภาษาอังกฤษ โดยผ่านการใช้ท่าทางประกอบผู้เรียนจะสนุกสนานและก่อให้เกิดความมั่นใจในการใช้และสะสมคำศัพท์ให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น

ผู้สอนควรนำกิจกรรม TPR นี้ไปใช้วันละประมาณ 5 - 10 นาที หรือมากกว่านี้ในห้องเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาทักษะการฟังและแสดงพฤติกรรมตอบสนองตามความเข้าใจของผู้เรียนเอง อาจจะใช้ในช่วงต้นของชั่วโมงเรียน หรือช่วงท้ายของชั่วโมงเรียนก็จะเป็นการดี ผู้สอนจะต้องประหลาดใจเมื่อพบว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจและจำคำศัพท์ หรือประโยคต่างๆ ได้เร็วกว่าการสอนแบบธรรมดา

จุดประสงค์ในการใช้กิจกรรม TPR

1. เพื่อพัฒนาทักษะการฟัง (Listening Skill)
2. เพื่อพัฒนาความเข้าใจในคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
3. เพื่อเรียนรู้รูปแบบของวลีและประโยคง่ายๆ ที่เกี่ยวข้องและใช้บ่อยๆ ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน
4. เพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างสนุกสนาน และทำท่าย
5. เพื่อได้ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

4. ACTION ACTIVITIES

เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้แสดงท่าทางประกอบกับการพูดภาษาอังกฤษ หรือกิจกรรมเข้าจังหวะหรือคำคล้องจองภาษาอังกฤษ ดังนี้

4.1 WHERE IS THUMBKIN

ผู้เรียน นักเรียน ป. 1-3

- จุดประสงค์**
1. เพื่อความสนุกสนานกับกิจกรรมเข้าจังหวะของภาษาอังกฤษ
 2. เพื่อฝึกโครงสร้างของบทสนทนา ดังนี้

Where is? How are you ? Very well, thank you.

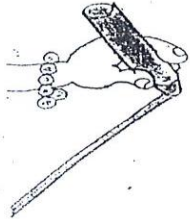

การนำเสนอบทเรียน

1. Where is Thumbkin? (เอามือซ่อนไว้ข้างหลังทั้งสองข้าง)
 Where is Thumbkin ?
 Here I am. (ยื่นมือซ้ายออกมาโดยโชว์นิ้วหัวแม่มือ ส่วนนิ้วอื่นๆ กำไว้)
 Here I am. (ทำเช่นเดียวกันกับมือขวา)
 How are you today, sir? (ขยับนิ้วหัวแม่มือข้างซ้ายขึ้นลงเหมือนกำลังพูดกับนิ้วหัวแม่มือข้างขวา)
 Very well, I thank you. (ทำเช่นเดียวกันกับมือขวา และให้มือซ้ายเป็นเหมือนคนตอบ)
 Run away. (ดึงมือซ้ายกลับไปซ่อนข้างหลังดังเดิม)
 Run away. (ดึงมือขวากลับไปซ่อนไว้ข้างหลังเช่นกัน)
2. ทำท่าทางเช่นเดียวกับนิ้วอื่นๆ อีก ดังนี้
 - Where is Pointer ? (ใช้นิ้วชี้แสดงกิจกรรมแทน)
 - Where is Tall Man ? (ใช้นิ้วกลาง)
 - Where is Ring Man ? (ใช้นิ้วนาง)
 - Where is Pinkie? (ใช้นิ้วน้อย)

5. A RHYME TO LEARN

เป็นกิจกรรมเพื่อฝึกภาษาพูดและ อ่าน A RHYME ของผู้เรียน

Numbers: Learn this rhyme

	1	Number one. Look at the sun.	
	2	Number two. This is my shoe.	
	3	Number three. It's a tree.	
	4	Number four. Open the door.	
	5	Number five. It's alive!	
	6	Number six. Pick up the sticks.	
	7	Number seven. Draw a sever.	
	8	Number eight. Close the gate.	
	9	Number nine. Draw a line.	
	10	Number ten. Stop my hen!	

สรุป

การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นความสามารถในการสื่อสาร 2 ด้าน คือ ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อเข้าสู่สังคมและวัฒนธรรม และความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อความได้ถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยยึดแนวหลักคือจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการพัฒนาทักษะต่างๆ จัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ กิจกรรมที่มีความหมายและหลากหลาย ฝึกการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในสถานการณ์จริง

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระตอนที่ 1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward design

เรื่องที่ 2.1 การออกแบบการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจ

การออกแบบแบบย้อนกลับ Backward Design

การออกแบบหลักสูตรประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ออกแบบเครื่องมือประเมินความต้องการและเครื่องมือประเมินผลว่าได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ เป็นภารกิจหลักในวิชาชีพครู

ครูจำนวนไม่น้อยวางแผนการเรียนการสอนด้วยการซื้อหนังสือเรียน แผนการสอน และกิจกรรมที่ถูกต้อง แทนที่จะออกแบบเครื่องมือเหล่านี้จากเป้าหมายการเรียนรู้และมาตรฐานที่กำหนดไว้ หนังสือนี้จึงเสนอกระบวนการออกแบบ การเรียนรู้ที่ย้อนกลับ โดยเริ่มจากเป้าหมายการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ จากนั้นจึงออกแบบหลักสูตรและแผนการเรียนการสอน ทั้งจะไม่รองออกแบบการเรียนการสอนแล้วเสร็จ จึงออกแบบการประเมินผล แต่จะวิเคราะห์ตั้งแต่ช่วงแรกของการออกแบบหลักสูตรว่า หากผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ จะต้องมีความรู้พื้นฐานอะไร จึงจะถือว่าผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจในระดับที่พึงประสงค์ ต่อเมื่อมีความชัดเจนในเรื่องเป้าหมาย และพื้นฐานจึงออกแบบการเรียนการสอน วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้สอนมีความชัดเจนในเรื่องเป้าหมาย และมีความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนและเป้าหมายที่พึงประสงค์

โดยสรุปการออกแบบแบบย้อนกลับจะมี 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักฐานที่แสดงว่าผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมาย ที่พึงประสงค์

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนประสบการณ์การเรียนรู้และการสอน

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์

ในการกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ ผู้สอนจะพิจารณาว่าผู้เรียนควรรู้อะไร ควรมีความเข้าใจในเรื่องใด และควรทำอะไรได้บ้าง อะไรที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ ควรมีความเข้าใจที่ยั่งยืนอะไรบ้าง

ในการพิจารณาลำดับความสำคัญ หนังสือได้เสนอเกณฑ์เพื่อกลั่นกรอง 4 ประการ ได้แก่

1. แนวคิด หัวข้อ หรือ กระบวนการนั้น เป็นประเด็นหลักที่จะมีคุณค่านอกบริบทการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือไม่ ความเข้าใจที่ยั่งยืนต้องไม่เพียงข้อมูลหรือทักษะ เฉพาะเรื่องเท่านั้น แต่จะต้องเป็นเรื่องหลัก ประเด็นหลัก ที่สามารถนำไปปรับประยุกต์ในสถานการณ์อื่น ๆ นอกห้องเรียน และต้องเป็นเสมือนดุมล้อที่ยึดวงล้อไว้ เช่น การเรียนเรื่อง Magna Charter ข้อตกลงที่เป็นต้นแบบของการตรากฎหมาย ประเด็นหลักที่ผู้เรียนต้องเข้าใจคือกระบวนการกฎหมายที่จำกัดอำนาจของรัฐและประกันสิทธิของบุคคล หากไม่เข้าใจในหัวข้อของเรื่องนี้ ไม่ว่าจะจดจำรายละเอียดว่าเนื้อความเป็นอย่างไร ใครลงนามกับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ก็ไม่มีประโยชน์ ไม่ตรงประเด็น

2. แนวคิด หัวข้อ กระบวนการนั้น เป็นหัวใจของศาสตร์ ที่เรียนหรือไม่ ผู้เรียนควรมีโอกาสผ่านกระบวนการของศาสตร์นั้น ๆ เพื่อจะได้เรียนรู้ว่าองค์ความรู้ในศาสตร์นั้น ๆ เกิดขึ้นได้อย่างไร ลองนึกถึงภาพว่าผู้ประกอบวิชาชีพในศาสตร์นั้นต้องทำอะไรบ้าง เช่นทำการทดลองทางวิทยาศาสตร์ เขียนรายงานเพื่อรายงานต่อกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับข้อค้นพบเกี่ยวกับประวัติศาสตร์โดยใช้หลักฐานปฐมภูมิและทุติยภูมิ การเรียนรู้ในสภาพจริงจะช่วยให้ผู้เรียนปรับสถานภาพจากผู้ที่รอรับความรู้ไปสู่ผู้เรียนที่มีส่วนในการสร้างความรู้

3. แนวคิด หัวข้อ และกระบวนการนั้นต้องมีการดูแลเป็นพิเศษ เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเพียงใด มีเนื้อหาสาระเป็นจำนวนมากที่ซับซ้อน ยาก และเป็นนามธรรมเกินที่ผู้เรียนจะเข้าใจได้ด้วยตนเอง หัวข้อเหล่านี้ ควรได้รับการดูแลเป็นพิเศษ และควรบรรจุในการเรียนการสอนมากกว่าเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ที่ผู้เรียนอาจเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

4. แนวคิด หัวข้อ กระบวนการใดที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียน มีหลายหัวข้อ หลายกิจกรรมที่ผู้เรียนสนใจตามวัยอยู่แล้ว สามารถเลือกมาใช้เพื่อเป็น “ประตู” ไปสู่เรื่องอื่นที่ใหญ่กว่า หากสามารถเชื่อมโยงเรื่องที่เรียนไปสู่เรื่องที่ผู้เรียนสนใจ จะช่วยทำให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าต่อเองด้วยตนเองต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักฐานของการเรียนรู้ที่เป็นที่ยอมรับได้

วิธีการ Backward Design กำหนดให้ครูกคิดเหมือนนักประเมินผลครูจะเริ่มการวางแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการคิดถึงหลักฐานที่จะบ่งชี้ว่าผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายและต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผน การเรียนการสอน

เมื่อมีความชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายการเรียนรู้และหลักฐานที่เป็นรูปธรรมแล้วผู้สอนสามารถเริ่มวางแผนการเรียนการสอนได้ โดยอาจตั้งคำถามดังต่อไปนี้

1. ความรู้และทักษะอะไรจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
2. กิจกรรมอะไรจะช่วยพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายดังกล่าว
3. สื่อการสอนจึงจะเหมาะสมสำหรับกิจกรรมการเรียนรู้ข้างต้น
4. การออกแบบโดยรวมสอดคล้องและลงตัวหรือไม่

โดยสรุปการออกแบบตามวิธีการ Backward Design จะมีประเด็นหลักดังนี้ตาราง สรุปประเด็นหลักในการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ

ประเด็นหลัก	ข้อคำนึงในการออกแบบ	เกณฑ์ในการกลั่นกรอง	ผลงานการออกแบบจะได้อะไร
ขั้นตอนที่ 1 อะไรที่มีคุณค่า ควรแก่การสร้าง ความเข้าใจ	- มาตรฐานชาติ - มาตรฐานพื้นที่ - ประเด็นท้องถิ่น - ความชำนาญและความสนใจของครู	- แนวคิดที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ได้อย่างยั่งยืน - โอกาสที่จะทำโครงการตามสาระนั้น - โอกาสที่จะเรียนรู้ในสภาพจริง	หน่วยการเรียนรู้ที่จะสร้างความเข้าใจที่ยั่งยืนและกระตุ้นให้คิดในประเด็นหลัก

ประเด็นหลัก	ข้อคำนึงในการออกแบบ	เกณฑ์ในการกลั่นกรอง	ผลงานการออกแบบจะได้อะไร
		- ประเด็นที่ควรทำความเข้าใจเป็นพิเศษ	
ขั้นตอนที่ 2 อะไรคือหลักฐาน ว่าได้เกิดความ เข้าใจตามที่ กำหนดไว้	- ความเข้าใจ 6 ด้าน - การประเมินผลที่ ต่อเนื่องกันใน หลากหลายรูปแบบ	- ความตรงประเด็น - ความเที่ยงตรง - ความเป็นไปได้ - ความพอเพียง - สภาพความเป็นจริง - เชื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	หน่วยการเรียนรู้ที่ คำนึงถึงหลักฐาน ของผลการเรียนที่ เน้นความเข้าใจและ เป็นหลักฐานที่มี คุณภาพมาตรฐาน ตามหลักวิชา
ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการ เรียน การสอนใดที่จะ สร้างเสริมความ เข้าใจ ความ สนใจ และความเป็น เลิศ	- ยุทธศาสตร์การเรียน การสอนที่วางอยู่บน พื้นฐานงานวิจัย - เนื้อหาสาระและ ทักษะที่จำเป็นและเอื้อ ต่อการเรียนอื่น ๆ	วิธีการที่ใช้ชื่อว่า WHERE - Where จะไปสู่เป้าหมาย อะไร - Hook จะตรึงผู้เรียนได้ อย่างไร - Explore และ Equip จะ ช่วยผู้เรียนให้มีความพร้อมที่ จะแสวงหาความรู้ได้อย่างไร - Rethink จะทบทวนอย่างไร - Evaluate และ Exhibit จะ ประเมินผลและนำเสนอ ผลงานอย่างไร	หน่วยการเรียนรู้ที่ ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียน การสอนที่ สอดคล้องกัน เพื่อนำไปสู่ความ เข้าใจ ความสนใจ และ ความเป็นเลิศของ ผู้เรียน

สรุป

การออกแบบแบบย้อนกลับจะมี 3 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักฐานที่แสดงว่าผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมาย ที่พึงประสงค์ และ ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนประสบการณ์การเรียนรู้และการสอน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward design

เรื่องที่ 2.2 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward design

กระบวนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐานมีความยืดหยุ่น สามารถปรับลำดับโดยเริ่มจากจุดใดก่อน – หลังได้ตามความเหมาะสม เช่น อาจเริ่มจากการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และวิเคราะห์คำสำคัญในมาตรฐานและตัวชี้วัด เพื่อกำหนดสาระหลักหรือกิจกรรม หรืออาจเริ่มจากประเด็นปัญหาสำคัญในท้องถิ่นหรือสิ่งที่นักเรียนสนใจ แล้วจึงพิจารณาว่าประเด็นปัญหาดังกล่าวเชื่อมโยงกับมาตรฐานข้อใด แนวทางการจัดจำหน่ายการเรียนรู้ที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นเพียงแนวทางตัวอย่าง 2 รูปแบบ คือ แบบที่เริ่มจากการกำหนดและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และแบบที่เริ่มจากประเด็นปัญหาในท้องถิ่นหรือประเด็นที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน

เมื่อครูจะเขียนหน่วยการเรียนรู้นั้นเป็นเอกสาร ก็อาจเขียนจัดลำดับหัวข้อตามรูปแบบที่คุ้นเคยซึ่งเราพบกันทั่ว ๆ ไป เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน คือ เริ่มจากชื่อหน่วยการเรียนรู้ เวลาเรียน ประเด็นปัญหา / สิ่งที่น่าสนใจ มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด สาระที่สำคัญ ชิ้นงาน เกณฑ์การประเมิน และกิจกรรมการเรียนรู้

องค์ประกอบที่สำคัญของหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) หัวเรื่องหรือชื่อหน่วยการเรียนรู้
- 2) มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น
- 3) สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้
- 4) กิจกรรมการเรียนรู้
- 5) ชิ้นงานหรือภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ
- 6) การประเมินผล

หัวเรื่องหรือชื่อหน่วยการเรียนรู้

การกำหนดหัวเรื่องหรือชื่อหน่วยการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ หัวเรื่องหรือชื่อหน่วยต้องสะท้อนให้เห็นถึงสาระสำคัญหรือประเด็นหลักในแต่ละหน่วย ดังนั้น หัวเรื่องควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) น่าสนใจ อาจเป็นประเด็นปัญหา ข้อคำถามหรือข้อโต้แย้งที่สำคัญ
- 2) สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของนักเรียน
- 3) เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน

สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้

ในส่วนสาระสำคัญหรือสาระหลักนี้เป็นการกำหนดเนื้อหา และทักษะที่จะจัด การเรียนการสอนในหน่วยนั้น ๆ สาระสำคัญได้จากการวิเคราะห์มาตรฐานว่าอะไรคือสิ่งที่ “นักเรียนต้องรู้และปฏิบัติได้” ที่ระบุอยู่ในมาตรฐานของหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ อย่างไรก็ตามมาตรฐานแต่ละมาตรฐานอาจมีการสอนหรือฝึกซ้ำได้ในหน่วยการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความชำนาญและมีความรู้

กว้างขวางยิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาสาระที่สอน จึงควรมีการวิเคราะห์ มาตรฐานช่วงชั้นของแต่ละกลุ่มทั้งหมดในภาพรวมตลอดแนวก่อน เพื่อกำหนดขอบเขตสาระหลัก คร่าว ๆ ว่า จะจัดการเรียนการสอนมาตรฐานนั้น ๆ ในระดับชั้นใดบ้าง และมีเนื้อหาหรือทักษะ ที่สำคัญอะไรที่จะสอนในแต่ละชั้น ที่สถานศึกษาจัดทำร่วมกันเป็นหลัก แต่อาจเพิ่มสาระสำคัญได้ตาม ความสนใจของผู้เรียนและความเหมาะสม

□ กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนา ทำให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งช่วยในการปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจึงควรทราบหลักการและ ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม ดังนี้

หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) เป็นกิจกรรมที่พัฒนานักเรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในหน่วยการ เรียนรู้
- 2) นำไปสู่การสร้างชิ้นงานหรือภาระงานที่แสดงถึงการบรรลุมาตรฐานของนักเรียน
- 3) นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดกิจกรรม
- 4) เป็นกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
- 5) มีความหลากหลาย / เหมาะสมกับนักเรียนและเนื้อหาสาระ
- 6) สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 7) ช่วยให้นักเรียนเข้าสู่แหล่งการเรียนรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 8) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีศักยภาพตามมาตรฐานนี้ โดยทั่วไป ประกอบด้วย กิจกรรมใน 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนและ กิจกรรมรวบยอด ในการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไปนั้น ครูจะเริ่มต้นจากกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจหรือปูพื้นในเรื่องที่จะสอน จากนั้นจะดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วย กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามลำดับ จนกระทั่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะทำ กิจกรรมสุดท้ายหรือกิจกรรมรวบยอด ที่จะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ และเมื่อกำหนดกิจกรรมรวบยอดได้แล้ว ครูจะเห็น ภาพได้ชัดเจนขึ้นว่าการจะให้นักเรียนทำกิจกรรมรวบยอดได้ นักเรียนจะต้องมีความรู้และทักษะด้าน ใดบ้าง และกิจกรรมใดที่จะช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้และทักษะเหล่านั้น จากนั้นเป็นเรื่องง่ายที่ ครูจะคิดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจเป็นลำดับต่อไป

1) **กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ (Introduction Activities)** เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการกระตุ้น ความสนใจของนักเรียนในตอนต้น ก่อนการจัดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ควรมีลักษณะ ดังนี้

- กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ มีความกระตือรือร้นอยากเรียน
- เชื่อมโยงสู่กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมรวบยอด
- เชื่อมโยงถึงประสบการณ์เดิมที่นักเรียนมีอยู่

- ช่วยให้นักเรียนได้แสดงถึงความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง

2) กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน (Enabling Activities) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ และทักษะที่เพียงพอต่อการทำกิจกรรมรวบยอด การกำหนดกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน ควรมีลักษณะดังนี้

- สัมพันธ์เชื่อมโยงกับมาตรฐานที่เป็นเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้
- ช่วยสร้างองค์ความรู้และทักษะ เพื่อพัฒนานักเรียนไปสู่มาตรฐานที่กำหนด
- กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
- ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ
- สามารถประเมินจากผลงานหรือภาระงานของนักเรียนได้

3) กิจกรรมรวบยอด (Calumniating Activities) เป็นกิจกรรมที่แสดงว่านักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาถึงมาตรฐานที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมรวบยอดควรมีลักษณะ ดังนี้

- เป็นกิจกรรมที่แสดงให้ผู้อื่นเห็นถึงพัฒนาการของนักเรียน
- เป็นกิจกรรมที่นักเรียนได้แสดงออกถึงการประยุกต์ความรู้ที่เรียนมาตลอดหน่วยการเรียนรู้
- ครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้
- การประเมินการปฏิบัติกิจกรรมต้องสัมพันธ์กับมาตรฐาน การเรียนรู้ที่กำหนด
- เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้ใช้ความรู้และทักษะกระบวนการตามมาตรฐานที่กำหนดอย่างเต็มตามศักยภาพ
- เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น
- เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ
- เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ลำดับการคิด เริ่มจากกิจกรรมรวบยอด > กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน > กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้
ลำดับการปฏิบัติ เริ่มจากกิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ > กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน > กิจกรรมรวบยอด

☐ **ชิ้นงานหรือภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ**

ชิ้นงานหรือภาระงาน อาจเป็นสิ่งที่ครูกำหนดให้ หรือครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติในแต่ละหน่วย ชิ้นงานหรือภาระงานต้องแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียน และเป็นร่องรอยหลักฐานแสดงว่านักเรียนมีความรู้และทักษะถึงมาตรฐานที่กำหนดไว้ในหน่วยการเรียนรู้

ตัวอย่างชิ้นงานหรือภาระงาน

- 1) งานเขียน : เรียงความ จดหมาย โคลงกลอน การบรรยาย การเขียนตอบ ฯลฯ
- 2) ภาพ / แผนภูมิ : แผนผัง แผนภูมิ ภาพวาด กราฟ ตาราง ฯลฯ
- 3) การพูด / รายงานปากเปล่า : การอ่าน กล่าวรายงาน โต้ว่าที่ ร้องเพลง สัมภาษณ์
- 4) สิ่งประดิษฐ์ : งานประดิษฐ์ งานแสดงนิทรรศการ หุ่นจำลอง ฯลฯ
- 5) งานที่มีลักษณะผสมผสานกัน : การทดลอง การสาธิต ละคร วิทยุทัศน์ ฯลฯ

การกำหนดชิ้นงานหรือภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติต้องมีความสอดคล้องเหมาะสมสัมพันธ์กับมาตรฐาน และกิจกรรมที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ ชิ้นงานหรือภาระงานหนึ่งชิ้น อาจเชื่อมโยงสัมพันธ์กับมาตรฐานเดียวหรือหลายมาตรฐานในเวลาเดียวกันได้

วิธีการเลือกชิ้นงานหรือภาระงาน

ชิ้นงานหรือภาระงานที่จะเป็นเครื่องพิสูจน์ว่า นักเรียนบรรลุถึงมาตรฐานนั้นพิจารณาได้จาก

- 1) พิจารณาชิ้นงาน / ภาระงานตามที่ระบุ (ถ้ามี) ไว้ในมาตรฐานนั้น
- 2) พิจารณาจากกิจกรรมการเรียนรู้ในหน่วยว่า นักเรียนต้องสร้างชิ้นงาน หรือปฏิบัติงานใดบ้าง ระหว่างการจัดกิจกรรมจึงจะพัฒนาถึงมาตรฐาน ต้องการ
- 3) ระดมความคิดกับเพื่อนครู หรือนักเรียน เพื่อเลือกงาน เหมาะสมให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ถ้าชิ้นงานยังไม่ครอบคลุมมาตรฐานที่กำหนดไว้ อาจเพิ่มหรือปรับกิจกรรมเพื่อให้ครอบคลุมมาตรฐานที่กำหนดไว้
- 4) ขณะวางแผนกำหนดชิ้นงานหรือภาระงาน ควรพิจารณาการพัฒนาสติปัญญาหลาย ๆ ด้าน พร้อม ๆ กัน (Multiple Intelligence) ครูอาจเลือกชิ้นงาน ประเภทเรียงความ การแสดงละคร หรือบทบาทสมมติ การเคลื่อนไหวร่างกาย / มนุษย์สัมพันธ์ การปรับตนหรือดนตรี ซึ่งเป็นงานที่เหมาะสมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาหลาย ๆ ด้าน และมีโอกาสได้เรียนรู้ และปฏิบัติงานด้วยวิธีการที่เขาชอบ งานนั้นจึงจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง
- 5) นำไปสู่การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยบุคคลต่าง ๆ เช่น ครู เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง หรือประเมินตนเอง ให้ทางเลือกในการปฏิบัติ หรือใช้วิธีปฏิบัติได้หลากหลาย

□ การประเมินผล

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง ครูต้องกำหนดเกณฑ์ การประเมินผลซึ่งควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดด้วย และควรแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้าถึงวิธีการและเกณฑ์ในการประเมิน การประเมินผลควรมีลักษณะดังนี้

- มีเกณฑ์การประเมินที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้
- อธิบายลักษณะชิ้นงานหรือภาระงานที่คาดหวังได้อย่างชัดเจน
- รวมเข้าไปอยู่ในกระบวนการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน
- มีคำอธิบายคุณภาพงานที่ชัดเจนและบ่งบอกคุณภาพงานในแต่ละระดับ

- ใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนักเรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่ม หรือทั้งชั้น
- แจ้งผลการประเมินเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนเพื่อเทียบเคียงไปสู่มาตรฐานให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนทราบเป็นระยะ
- นำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลประกอบในการปรับปรุงหลักสูตร

การประเมินผลงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติ และกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ทุกกิจกรรม ครูจะต้องกำหนดแนวการให้คะแนนเพื่อตรวจสอบว่า นักเรียนมีความรู้อะไร และทำอะไรได้บ้าง ตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

สรุป

องค์ประกอบที่สำคัญของหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้ หัวเรื่อง หรือชื่อหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น สาระสำคัญของหน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ชิ้นงานหรือภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ และการประเมินผล

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward design

เรื่องที่ 2.3 แนวการให้คะแนนเพื่อใช้ในการประเมิน

การประเมินนักเรียนว่ามีความรู้และสามารถทำอะไรได้ตามมาตรฐานหลักสูตร ครูจะต้องสร้างเกณฑ์การประเมินชิ้นงานหรือการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการให้คะแนนโดยเกณฑ์การประเมินจะสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ในแต่ละครั้งของการปฏิบัติงานนั้น ๆ

□ ความหมายของเกณฑ์การประเมิน

การประเมินโดยใช้ Rubric เป็นรูปแบบที่ใช้กันมากในการประเมินแบบอิงมาตรฐาน คำว่า “Rubric” หมายถึง “กฎ” หรือ “กติกา” (Rule) ส่วนคำว่า “Rubric Assessment” หมายถึง แนวทางในการให้คะแนน (Scoring Guide) ซึ่งสามารถที่จะแยกแยะระดับต่าง ๆ ของความสำเร็จในการเรียนหรือการปฏิบัติของนักเรียนได้อย่างชัดเจนจากระดับดีมากไปจนถึงต้องปรับปรุงแก้ไข (Jasmine, 1993)

□ การกำหนดเกณฑ์การประเมิน

ครูและนักเรียนควรจะร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมิน ซึ่งควรจะต้องทำให้เสร็จก่อนที่นักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติงานชิ้นนั้น เกณฑ์การประเมินนั้นนอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสอนอีกด้วย เพราะเกณฑ์การประเมินนั้น เปรียบเสมือนเป้าหมายในการเรียนที่นักเรียนจะต้องรับทราบ (Ryan, 1994 : 28) ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิดของมาร์ซาโน และคณะ (Marzano et al., 1993 : 29) ที่ระบุว่า การประเมินการปฏิบัตินั้นต้องกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจนและเกณฑ์ในการให้คะแนนจะต้องมีระดับการวัดคงที่ และมีการบรรยายถึงคุณลักษณะที่สำคัญ (Performance Description) ให้แก่ครู ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจ ทำให้ทราบว่านักเรียนทำอะไรได้บ้าง รู้อะไรบ้าง และยังช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้

□ รูปแบบของเกณฑ์การประเมิน

จูเลีย จัสมีน (Julia Jasmine, 1993) และคอนเซตตา โดติ ไรอัน (Concetta Doti Ryan, 1994) ได้แบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) เกณฑ์การประเมินในภาพรวม (Holistic Rubric) เป็นแนวทางการให้คะแนน โดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงานหรือภาระงาน ซึ่งจะมีคำอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินในภาพรวมนี้เหมาะที่จะใช้ในการประเมินทักษะการเขียน สามารถที่จะตรวจสอบความต่อเนื่อง ความคิดสร้างสรรค์ และความสละสลวยของภาษาที่เขียนได้

ตัวอย่างของเกณฑ์การประเมินในภาพรวม (งานเขียน)

ระดับ คะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	- เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีการจัดระบบการเขียน เช่น มีคำนำ เนื้อหา และบทสรุปอย่างชัดเจน - ภาษาที่ใช้ เช่น ตัวสะกดและไวยากรณ์มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย - มีแนวคิดที่น่าสนใจ ใช้ภาษาสละสลวย
2 (ผ่าน)	- เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีการจัดระบบการเขียน เช่น มีคำนำ เนื้อหา และบทสรุป - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน - ใช้คำศัพท์ที่เหมาะสม
1 (ต้อง ปรับปรุง)	- เขียนไม่ตรงประเด็น - ไม่มีการจัดระบบการเขียน - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน - ใช้คำศัพท์ที่ไม่เหมาะสม
0	- ไม่มีผลงาน

เกณฑ์การประเมินในภาพรวมส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 3 – 5 ระดับ เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ จะเป็นที่นิยมใช้กันมาก เนื่องจากการใช้เกณฑ์ 3 ระดับนั้นจะง่ายต่อการกำหนดรายละเอียด ซึ่งจะยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ย และต่ำกว่าค่าเฉลี่ย หรือเมื่อเทียบเคียงกับมาตรฐาน ก็คือ ระดับสูงกว่ามาตรฐาน ระดับมาตรฐาน และต่ำกว่ามาตรฐาน นอกจากง่ายต่อการกำหนดค่าแล้ว ยังง่ายต่อการตรวจให้คะแนนอีกด้วย เนื่องจากความแตกต่างระหว่างระดับของเกณฑ์ทั้ง 3 ระดับ นั้น จะแตกต่างกันอย่างชัดเจน แต่ถ้าใช้ 5 หรือ 6 ระดับ ความแตกต่างระหว่างระดับ จะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งทำให้ยากต่อการตรวจให้คะแนน ถ้าต้องการกำหนดเกณฑ์ 5 หรือ 6 ระดับ วิธีการที่จะช่วยให้การกำหนดเกณฑ์ง่ายขึ้น ครูอาจจะสุ่มตัวอย่างงานของนักเรียนมาตรวจ แล้วแยกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มงานที่มีคุณภาพดี ปานกลาง และต้องปรับปรุง แล้วตรวจสอบลักษณะที่เป็นตัวจำแนกระหว่างงานที่มีคุณภาพดี ปานกลาง และต้องปรับปรุง ลักษณะเหล่านี้จะมาเป็นรายละเอียดของแต่ละระดับ (Ryan, 1994)

2) เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) คือ แนวทางการให้คะแนน โดยพิจารณาจากแต่ละส่วนของงาน ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนน โดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้น ๆ ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน

เทคนิคการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน (Performance Description)

การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนหรือระดับคะแนนแบบแยกส่วน (Analytic) มีเทคนิค วิธีการเขียน (ส. วาสนา ประवालพุกษ์ : 2544) ดังนี้ คือ

1) กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญ ๆ สูงขึ้นมาที่ระดับ ตัวอย่างเช่น งานเขียน มีประเด็นการประเมิน คือ เนื้อหา และการใช้ภาษา

การกำหนดเนื้อหารายละเอียด ถ้าแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ควรกำหนดลักษณะย่อย หรือตัวแปรย่อยที่สำคัญของประเด็นการประเมินให้ได้ 4 ลักษณะ เช่น

เนื้อหา ระดับ 1 สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

ระดับ 2 ลำดับเนื้อเรื่องชัดเจน

ระดับ 3 เรื่องน่าสนใจ

ระดับ 4 มีจินตนาการ

การใช้ภาษา ระดับ 1 ผิดพลาดมาก สื่อความหมายได้

ระดับ 2 ถูกต้องส่วนมาก และสื่อความหมายได้

ระดับ 3 ผิดพลาดน้อย เชื่อมโยงภาษาได้ดี

ระดับ 4 ถูกต้องเกือบทั้งหมด สละสลวย งดงาม

การเขียนรายละเอียดแต่ละระดับ โดยการนำลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยมาจัดลำดับความสำคัญ ดังได้เขียนตัวเลขกำกับไว้ แล้วนำตัวแปรต่าง ๆ มาเขียนบรรยาย (Descriptive) ให้ชัดเจนจากความ สำคัญต่ำที่สุด และเพิ่มตัวแปรถัดไปแต่ละระดับ ดังนี้

เนื้อหา

ระดับ 1 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

ระดับ 2 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่องและ ลำดับ เรื่องราวได้ไม่วกวน

ระดับ 3 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

ลำดับ เรื่องราวได้ชัดเจนไม่วกวน

ระดับ 4 เนื้อหาที่เขียนสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง

ลำดับเรื่องราวได้ชัดเจนไม่วกวนสอดแทรกสาระ

บางอย่างทำให้ เรื่องน่าสนใจและอ่านแล้วเกิด

จินตนาการ

2) กำหนดจุดอ่อนระดับต่ำสุดไว้ที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องสูงขึ้นที่ระดับจากตัวอย่าง ในข้อ 1 สามารถจะนำเทคนิคนี้มาเขียนในประเด็นการใช้ภาษา โดยการกำหนดลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยที่มีลักษณะในระดับต่ำสุดที่ระดับ 1 แล้วเพิ่มความถูกต้องของลักษณะย่อยขึ้นไปทีละระดับ ดังนี้

การใช้ภาษา

ระดับ 1 ภาษาผิดพลาดมาก แต่ยังสามารถสื่อความหมายได้

ระดับ 2 ภาษาถูกต้องมาก และยังสามารถสื่อความหมายได้

ระดับ 3 ผิดพลาดน้อย เชื่อมโยงภาษาได้ดี

ระดับ 4 ภาษาถูกต้องเกือบทั้งหมด มีภาษาที่สละสลวย

งดงาม

ในการเขียนรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น เขียนแสดงเป็นเชิงคุณภาพ (Qualitative) แต่ลักษณะดังกล่าวนี้ อาจเขียนในเชิงปริมาณ ดังนี้

การใช้ภาษา

ระดับ 1 ภาษาผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 50 (หรือ 50 จุด)

แต่ยังสามารถสื่อความหมายได้

ระดับ 2 ภาษาถูกต้องร้อยละ 50 – 70 และสื่อ
ความหมายได้

ระดับ 3 ภาษาถูกต้องร้อยละ 70 – 90 เชื่อมโยงภาษาได้
ดี

ระดับ 4 ภาษาถูกต้องร้อยละ 90 – 100 มีภาษาที่
สละสลวยงดงาม

การเขียนรายละเอียดการให้ระดับคะแนน หรือคะแนนในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีทั้งจุดเด่นและจุดอ่อนของแต่ละแบบ สำหรับเชิงคุณภาพมีจุดเด่น คือ บางตัวแปรหรือลักษณะ ไม่สามารถบรรยายได้เป็นปริมาณ เช่น ตัวแปร ที่เป็นคุณศัพท์ เช่น สวยงาม ดีงาม สนุกสนาน สุขสันต์ เป็นต้น จุดอ่อน คือ ในการแปลผลเชิงคุณภาพ เช่น คำว่า มาก น้อย เล็กน้อย นิดหน่อย ไม่มาก เหล่านี้ ผู้ประเมินจะเกิดอัตตา (Subjective) แสดงถึงคุณภาพออกมาไม่เท่ากัน สำหรับจุดเด่นของเชิงปริมาณเราสามารถนับเป็นแห่ง (Point) สัดส่วน เศษส่วน ร้อยละได้ แต่ก็ถูกโต้แย้งว่ามีจุดอ่อน คือ แต่ละแห่งมีน้ำหนักที่ผิดแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น ผิดเรื่องของภาษา ผิดการสะกดคำผิด โดยทำให้ความหมายเปลี่ยน กับผิดแล้วยังพอลงความหมายเดิมได้ ย่อมมีข้อแตกต่างในน้ำหนัก หรือ เช่น ภาษาอังกฤษจุดผิดในเรื่องความสอดคล้องของประธานกับกริยา ย่อมมีน้ำหนักมากกว่าสะกดคำผิด เป็นต้น ในการเขียนรายละเอียดจึงขอให้พิจารณาตามความเหมาะสม พยายามให้เป็นปรนัย (Objective) มากที่สุด

3) กำหนดตัวแปรย่อยที่มีน้ำหนักเท่ากันทุกตัว แล้วระบุตัวแปรหายไปเท่าไร ระดับคะแนนก็ลดหลั่นตามลำดับ เช่น การประเมินการจัดทำรายงาน อาจมีประเด็นของรูปแบบ เนื้อหา ภาษา ความสะอาด ประณีต ในกรณีนี้จะยกตัวอย่างรูปแบบที่เป็นการเขียนรายละเอียดการให้คะแนน ในแบบที่ 3 ดังนี้

กำหนดลักษณะย่อยของรูปแบบดังนี้ ปก คำนำ สารบัญ เนื้อหา การอ้างอิง บรรณานุกรม จะเห็นว่าตัวแปรย่อยของรูปแบบ มีอยู่ 5 ตัว วิธีเขียนอาจเขียนดังนี้

รูปแบบ ระดับ 4 มีครบ คือ ปก คำนำ สารบัญ เนื้อหา การอ้างอิง และบรรณานุกรม

ระดับ 3 ขาด 1 ลักษณะ

ระดับ 2 ขาด 2 ลักษณะ

ระดับ 1 ขาด 3 ลักษณะ

การกำหนดประเด็นการประเมิน และรายละเอียดการให้ระดับคะแนนมีความจำเป็นที่ผู้ประเมินผลควรคำนึง เพราะเป็นคุณภาพของการประเมินผล คือ ความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น คุณภาพทั้งสององค์ประกอบนี้ จะมีผลถึงศักยภาพของนักเรียนในการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงาน ผลิตผลงาน ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตร และจะเป็นคุณภาพของการจัดการเรียนการสอน และการประเมินตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาอีกด้วย

สรุป

ครูและนักเรียนควรจะร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมิน ซึ่งควรจะต้องทำให้เสร็จก่อนที่นักเรียนจะได้ลงมือปฏิบัติงานชิ้นนั้น ในการประเมินการปฏิบัติงานนั้นต้องกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจนและเกณฑ์ในการให้คะแนนจะต้องมีระดับการวัดคงที่ และมีการบรรยายถึงคุณลักษณะที่สำคัญ (Performance Description) ให้แก่ครู ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น ๆ ที่สนใจ ทำให้ทราบว่านักเรียนทำอะไรได้บ้าง รู้อะไรบ้าง และยังช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระตอนที่ 2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2

ตอนที่ 3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เรื่องที่ 3.1 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการฟังระดับประถมศึกษา

ทักษะการฟัง (Listening skill) ในการเรียนรู้ทางภาษานี้ หมายถึง การฟังด้วยความเข้าใจ และมีความหมายหรือฟังอย่างมีจุดประสงค์ ดังนี้คือ

1. ฟังเพื่อแยกแยะหน่วยเสียงและโครงสร้างย่อยของภาษา
2. ฟังเพื่อจับเสียง คำ หรือความคิดใหม่
3. ฟังรายละเอียดเพื่อตีความและโต้ตอบ
4. ฟังเพื่อตอบคำถาม
5. ฟังเพื่อจับใจความสำคัญ
6. ฟังเพื่อแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นของผู้พูด
7. ฟังเพื่อแยกแยะรายละเอียดที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องกันกับประเด็น
8. ฟังเพื่อพิจารณารูปแบบในการเขียนว่าเป็นแบบเล่าเรื่อง บรรยาย พรรณนา หรืออื่นๆ
9. ฟังเพื่อวาดภาพหรือจินตนาการภาพตามคำบรรยาย
10. ฟังเพื่อจัดลำดับเหตุการณ์
11. ฟังเพื่อสรุปความคิดเห็นจากข้อมูลที่ได้ฟัง

สำหรับเด็กในชั้นประถมศึกษา จุดมุ่งหมายในการฟังแบ่งได้เป็น 2 ระดับคือ

1. ฟังเพื่อจับเสียง หน่วยเสียง คำ และประโยค
2. ฟังเพื่อจับใจความและตอบคำถาม

ในระยะเริ่มต้น ครูผู้สอนจะต้องให้เด็กได้ฝึกฟังหน่วยเสียงในภาษาอังกฤษ เพื่อให้ได้รับรู้เสียงใหม่ก่อน แต่การฝึกหน่วยเสียงนี้ครูควรฝึกในลักษณะที่มีความหมาย กล่าวคือ ฝึกหน่วยเสียงซึ่งประกอบกันในรูปของคำ มิใช่การฝึกหน่วยเสียงเดี่ยวๆ ซึ่งไร้ความหมายยกเว้นในกรณีที่หน่วยเสียงที่ยากและมีปัญหาครูอาจเสนอในรูปของคำ แล้วดึงหน่วยเสียงที่มีปัญหานั้นมาให้เด็กเรียนฝึก ในการเรียนการสอนภาษานั้นไม่ว่าจะเป็นทักษะใดก็ตามการป้อนข้อมูลที่มีความหมายและเป็นที่น่าสนใจ จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น และสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจในข้อมูลที่ป้อนให้ผู้เรียนนั้น มีอยู่ 3 ประการดังนี้คือ

1. การพูดช้าและชัด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังได้ฟังหน่วยเสียงที่ประกอบขึ้นเป็นคำอย่างชัดเจน
2. ให้ใช้คำศัพท์ที่ได้เรียนรู้บ่อยๆ ไม่ควรใช้ภาษาแสลงหรือสำนวนหรือควรใช้ให้น้อยๆ
3. ใช้รูปประโยคที่ง่ายๆ หรือประโยคสั้นๆ

นอกจากนี้ในการสอนทักษะการฟัง ครูต้องใช้สื่อประกอบทุกครั้ง โดยเฉพาะในการแนะนำคำศัพท์ใหม่ ครูต้องใช้บัตรภาพหรือของจริงแสดงให้เด็กดูเพื่อให้เด็กได้ฟังเสียงที่มีความหมาย ในการสอนทักษะการฟังสำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา มีขั้นตอนในการสอนซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้คือ

1. กำหนดคำศัพท์ ประโยคที่จะสอนในแต่ละครั้งและเตรียมสื่อประกอบการสอนให้พร้อมทุกครั้ง
2. กระตุ้นความสนใจเด็กให้เกิดความสนุกสนานและความอยากรู้ในสิ่งที่จะสอน
3. ครูออกเสียงคำศัพท์หรือประโยค พร้อมทั้งใช้สื่อประกอบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจความหมายของคำศัพท์หรือประโยคที่พูด ในการออกเสียงในขั้นนี้ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฟังซ้ำๆ กันหลายๆ ครั้ง แต่วิธีการของครูผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงหลายรูปแบบเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซาก
4. นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรืองานเกี่ยวกับการฟังนั้นๆ โดยอาจจะเป็นแบบฝึกที่เป็นข้อเขียนหรือปากเปล่าก็ได้
5. ครูต้องให้นักเรียนได้ทราบผลของการฟังของเด็ก โดยการตรวจแบบฝึกหัดหรือทวนคำตอบที่ถูกต้องหากเป็นการฝึกปากเปล่า

ในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังของเด็กนั้น สิ่งที่ครูต้องระลึกไว้เสมอก็คือเรื่องความถูกต้องในการออกเสียง ครูควรฝึกออกเสียงก่อนการสอนเสมอ ครูอาจใช้เทปประกอบการสอน แต่อย่างไรก็ตามการใช้เทปประกอบการสอนถึงแม้ว่าจะเป็นเสียงชาวต่างประเทศก็ตาม นักเรียนจะให้ความสนใจในช่วงแรกๆ เท่านั้น การใช้เทปประกอบการสอนครูต้องคิดกิจกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจประกอบการใช้เทปจะช่วยให้เด็กสนใจมากขึ้น

สรุป

ในการสอนทักษะการฟัง ครูต้องใช้สื่อประกอบทุกครั้ง โดยเฉพาะในการแนะนำคำศัพท์ใหม่ ครูต้องใช้บัตรภาพหรือของจริงแสดงให้เด็กดูเพื่อให้เด็กได้ฟังเสียงที่มีความหมาย ซึ่งมีขั้นตอนในการสอนดังนี้กำหนดคำศัพท์ กระตุ้นความสนใจ ครูออกเสียงคำศัพท์หรือประโยค พร้อมทั้งใช้สื่อประกอบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เข้าใจ นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรืองานเกี่ยวกับการฟังนั้นๆ และครูต้องให้นักเรียนได้ทราบผลของการฟังของเด็ก

ตอนที่ 3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เรื่องที่ 3.2 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการพูด ระดับประถมศึกษา

ทักษะการพูด (Speaking Skill) โดยปกติแล้วจะสอนควบคู่กันไปกับการสอนทักษะการฟัง กล่าวคือ เมื่อให้เด็กได้ฟังภาษาซ้ำๆ กันจนสามารถเข้าใจในความหมายและเสียงที่เปล่งออกมาแล้ว ก็ให้เด็กได้ฝึกพูดคำ ประโยคหรือข้อความนั้นๆ การให้เด็กฝึกพูดตามในชั้นเรียนนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ยุ่งยากมากนัก แต่การฝึกทักษะการพูดที่จะให้เด็กพูดได้คล่องในสถานการณ์ต่างๆ เป็นเรื่องที่ทำให้ยากมาก ทั้งนี้เพราะมีองค์ประกอบหลายอย่างที่มีผลต่อการฝึกทักษะการพูดของเด็ก เกลิมพล (2535) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอนทักษะการพูดดังนี้คือ

1. สภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน ซึ่งในความเป็นจริงมิได้สอนเพื่อให้เด็กได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน เนื่องจากประเทศไทยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ เด็กจึงไม่มีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน การฝึกจึงไม่เพียงพอที่จะทำให้พูดได้คล่องแคล่ว
2. ผู้สอน ซึ่งมีจำนวนมากที่นอกจากจะขาดคุณภาพแล้วยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ อีกด้วย
3. ผู้เรียนมีช่วงสมาธิสั้น
4. วิธีสอน
5. สภาพแวดล้อม

ในการฝึกทักษะการพูดให้กับนักเรียนนั้น ครูต้องเริ่มจากการฝึกภายในห้องเรียนเป็นสำคัญ โดยครูต้องใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนให้มากที่สุด เพื่อจะให้เด็กได้เกิดความเคยชิน และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การจัดกิจกรรมในการสอนของครูต้องเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานและเอื้อต่อการฝึกพูดของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กไม่เกิดความเครียด และสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นธรรมชาติมากขึ้น ส่วนการฝึกพูดนอกห้องเรียนนั้นทำได้ยาก การกำหนดให้คนไทยพูดภาษาอังกฤษกับคนไทยด้วยกัน เป็นสิ่งที่ค่อนข้างไม่เป็นธรรมชาติ และจะเกิดความเคอะเขิน แต่ถ้าเป็นสถานที่ที่พอมีสาวต่างประเทศ อยู่บ้างก็อาจทำได้ง่ายขึ้น

การสอนคำศัพท์

ในการสอนคำศัพท์ให้นักเรียน ครูควรจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่ามีใช้การสอนเพียงให้เด็กเขียนได้เท่านั้น การสอนคำศัพท์มีจุดประสงค์ ขั้นตอนและวิธีการโดยสรุปดังนี้คือ

1. สอนให้รู้ความหมายของคำศัพท์

วิธีการ : ครูพูดคำศัพท์ พร้อมทั้งใช้ภาพหรือของจริงประกอบการพูดทุกครั้ง โดยสรุปดังนี้คือ ฝึกทักษะการฟังและได้ความหมายของคำศัพท์จากสื่อประกอบ

2. สอนให้นักเรียนพูดคำศัพท์

วิธีการ : ครูชูรูปภาพให้นักเรียนดู นักเรียนพูดคำศัพท์ตามภาพ ถ้านักเรียนพูดไม่ถูก ครูพูดนำให้นักเรียนพูดตาม

3. สอนให้นักเรียนอ่านคำศัพท์

วิธีการ : เมื่อนักเรียนพูดคำจากภาพได้แล้ว ครูนำบัตรคำมาให้ให้นักเรียนดู ครูอ่านนำให้นักเรียนอ่านตามจนคล่อง แล้วฝึกให้เด็กสะกดคำโดยใช้เทคนิคหลากหลายเพื่อไม่ให้เด็กเบื่อ เช่น

3.1 เขียนคำศัพท์บนกระดานให้สะกดพร้อมกัน แล้วลบตัวอักษรทีละตัวต่อจากนั้นให้พูดซ้ำๆ จนสามารถจำได้โดยไม่ต้องมีตัวอักษรให้ดู

3.2 ให้นักเรียนในชั้นพูดตัวอักษรคนละตัวเรียงกันไปอย่างรวดเร็ว ตัวอย่างเช่น

คนที่ 1 : m

คนที่ 2 : i

คนที่ 3 : l

คนที่ 4 : k

คนที่ 5 : m

คนที่ 6 : i

คนที่ 7 : l

คนที่ 8 : k

ให้เด็กพูดจนครบทุกคนและสรุปตอนท้าย โดยให้สะกดพร้อมกันทุกคน

3.3 ถ้าคำศัพท์นั้นมีมากกว่า 1 พยางค์ ให้แบ่งพยางค์และสะกดเป็นจังหวะตัวอย่างเช่น

Carpenter : car – pen – ter

วิธีสะกด c – a – r ตบมือ 2 ครั้ง

P – e – n ตบมือ 2 ครั้ง

t – e – r ตบมือ 2 ครั้ง

วิธีการสะกดคำดังกล่าวนี้อาจดัดแปลงให้หลากหลายได้ เช่น เปลี่ยนแปลงให้สะกดในใจ ให้พูดโดยมีท่าทางการพูดตามปกติ แต่ไม่ให้ออกเสียงหรืออาจจะใช้สื่อการสอนต่างๆ เช่น ในกิจกรรมที่ 3.1 ครูอาจใช้บัตรอักษรใส่ในกระเปาะผนังแล้วดึงออกทีละตัวหรือใช้บัตรอักษรที่พับไปด้านหลังได้ เมื่อให้เด็กสะกดก็พับไปด้านหลังทีละตัว เป็นต้น

การสอนบทสนทนา

ในการสอนบทสนทนา ครูส่วนมากมักจะเริ่มด้วยการให้นักเรียนดูบทสนทนาแล้วอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนอ่านตาม โดยเข้าใจว่าเป็นวิธีสอนทักษะการ ฟัง พูด ซึ่งเป็นความเข้าใจผิดอย่างยิ่ง สิ่งที่ครูควรตระหนักเสมอก็คือ การสอนทักษะการฟัง พูดนั้นจะไม่มีตัวอักษร เข้ามาเกี่ยวข้อง จะมีแต่เพียงคำพูดเท่านั้น ดังนั้น การสอนบทสนทนาจึงควรจะเริ่มด้วยทักษะการฟัง พูด ตามด้วยทักษะการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นไปตามกระบวนการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ ซึ่งมีขั้นตอนในการสอนดังนี้

1. ให้นักเรียนปิดหนังสือ ครูสร้างสถานการณ์โดยใช้ท่าทางและสื่อประกอบในการพูดบทสนทนานั้น เพื่อให้นักเรียนฟังอย่างเข้าใจความหมาย การสอนบทสนทนาในลักษณะนี้ยึดหลักของ Krashen (1982) ที่กล่าวถึงความสำคัญของ Comprehensible Input ต่อการเรียนรู้ภาษา

2. ให้เด็กฝึกพูดบทสนทนา โดยใช้สถานการณ์และสื่อประกอบ การพูดทุกครั้งควรใช้สถานการณ์เดิมที่ครูใช้เพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้นและไม่สับสน

3. ให้นักเรียนอ่านแถบประโยค หรือ เปิดหนังสืออ่าน บทสนทนาพร้อมๆ กัน
4. ให้นักเรียนฝึกเขียนบทสนทนา โดยใช้กิจกรรมหลากหลาย เช่น ให้นักสนทนาโดยเว้นว่าง คำศัพท์บางคำแล้วให้นักเรียนเขียนเติมบทสนทนานั้น

ข้อควรปฏิบัติ

1. ในการสอนบทสนทนา หากบทสนทนามีความยาวมากยากแก่การจำครูต้องแบ่งบทสนทนาให้เป็นตอนๆ การสอนทักษะการฟังและพูด ครูควรฝึกให้เด็กได้จำและสามารถพูดบทสนทนานั้นได้ก่อนจะสอนทักษะการอ่านและเขียน
2. หากมีคำศัพท์ใหม่ในบทสนทนา ต้องสอนให้เด็กได้ฟัง พูด อ่าน และสามารถเขียนคำศัพท์ใหม่ได้เสียก่อน จึงเริ่มสอนบทสนทนา

สรุป

การสอนทักษะการพูดจะสอนควบคู่กันไปกับการสอนทักษะการฟัง การฝึกทักษะการพูดให้กับนักเรียนนั้น ครูต้องเริ่มจากการฝึกภายในห้องเรียนเป็นสำคัญ โดยครูต้องใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนให้มากที่สุด เพื่อจะให้เด็กได้เกิดความเคยชิน และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การจัดกิจกรรมในการสอนของครูต้องเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานและเอื้อต่อการฝึกพูดของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กไม่เกิดความเครียด และสามารถพูดภาษาอังกฤษได้อย่างเป็นธรรมชาติมากขึ้น

ตอนที่ 3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เรื่องที่ 3.3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านระดับประถมศึกษา

ทักษะการอ่าน (Reading Skill) แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การอ่านออกเสียง เป็นการอ่านในระดับต้นเพื่อตรวจสอบว่าเด็กสามารถอ่านคำหรือประโยคหรือข้อความได้ถูกต้องหรือไม่

2. การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อจับใจความหรือเนื้อความที่กำหนดให้ การอ่านในใจเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากทักษะการอ่านในข้อนี้จะต้องนำมาใช้เพื่อจุดประสงค์ 2 ประการคือ

- การอ่านเพื่อการศึกษา
- การอ่านเพื่อความบันเทิง

แม้ว่าการอ่านในใจจะเป็นการอ่านในระดับที่สูงขึ้นก็ตาม แต่การฝึกทักษะการอ่านในใจนั้น ครูควรฝึกให้กับเด็กตั้งแต่เริ่มเรียนภาษา กล่าวคือ ฝึกทักษะการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจไปพร้อมๆ กัน วิธีสอนที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านมีดังนี้คือ

2.1 ส่งเสริมให้มีการเพิ่มพูนคำศัพท์ ด้วยการหาคำที่คล้ายคลึงกันหรือประเภทเดียวกันรวมกันเป็นกลุ่ม ฝึกให้เดาความหมายคำจากบริบท (Context)

2.2 ช่วยให้นักเรียนเข้าใจโครงสร้างหรือแบบประโยค

2.3 ช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา โดยใช้รูปภาพหรือสื่ออื่นๆ เข้าช่วย

2.4 ใช้คำถามนำ ซึ่งควรเริ่มต้นด้วยคำถามง่ายๆ ก่อน

2.5 ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการอ่านเร็วโดยวิธีการดังนี้

2.5.1 จับเวลาในการอ่านในใจ

2.5.2 ลดเวลาที่กำหนดให้ในการอ่านข้อความ

2.5.3 ห้ามนักเรียนทำปากขมุบขมิบหรือใช้นิ้วชี้ไปตามข้อความที่อ่าน

2.5.4 บอกวัตถุประสงค์ของการอ่าน

2.5.5 ให้นักเรียนทำสมุดบันทึกความก้าวหน้าในการอ่านเร็ว

ในระดับประถมศึกษาการสอนทักษะการอ่านในระยะเริ่มแรก ควรฝึกให้เด็กอ่านออกเสียงคำเป็นคำๆ โดยดูจากบัตรคำหรือฝึกจากกิจกรรมต่างๆ หลังจากที่เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ไปได้มากพอควรแล้ว เด็กก็จะได้เห็นคำศัพท์เหล่านั้นมาปรากฏรวมกันอยู่ในข้อความใดข้อความหนึ่งซึ่งนำมาให้เขาฝึกอ่าน ขั้นตอนในการสอนอ่านสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้คือ

1. ให้เด็กอ่านออกเสียงคำศัพท์เป็นคำๆ

2. ให้เด็กอ่านออกเสียงและอ่านในใจเป็นประโยค

3. ให้เด็กอ่านในใจเพื่อเก็บใจความของข้อความที่กำหนดให้โดยมีลำดับขั้นตอนในการอ่าน

ดังนี้

- 3.1 ให้เด็กอ่านข้อความทั้งหมดในใจ
- 3.2 ให้ฝึกเดาความหมายคำศัพท์ใหม่
- 3.3 ให้เด็กแบ่งกลุ่มๆ ละ 3-4 คน
- 3.4 ให้เด็กปิดหนังสือแล้วช่วยกันสรุปใจความสำคัญภายในกลุ่ม
- 3.5 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าเรื่องหรือแสดงบทบาทสมมติ
- 3.6 ครูใช้คำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจของเด็ก อาจใช้คำถามภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยก็ได้

3.7 หลังจากเด็กฝึกอ่านในใจแล้วควรให้เด็กเปิดหนังสือแล้วอ่านออกเสียงตามครู เพื่อทบทวนความถูกต้องในการอ่านให้กับเด็ก

การสอนการอ่านให้กับเด็กนั้น ข้อควรระวังอย่างยิ่งก็คือ การแปลความหมายให้เด็กฟัง ประโยคต่อประโยค ซึ่งครูมักนิยมใช้มาก การสอนอ่านโดยครูเป็นผู้อ่านและแปลให้นักเรียนฟังเป็นการสอนการอ่านที่ผิด เด็กไม่มีโอกาสได้ฝึกทักษะการอ่านเลยแม้แต่น้อย ครูต่างหากที่เป็นผู้ฝึกทักษะการอ่าน ถ้าสอนด้วยวิธีการดังกล่าว

สรุป

ทักษะการอ่าน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ ครูควรฝึกทักษะการอ่านให้กับเด็กตั้งแต่เริ่มเรียนภาษา โดยฝึกทักษะการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจไปพร้อมๆ กัน

ตอนที่ 3 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

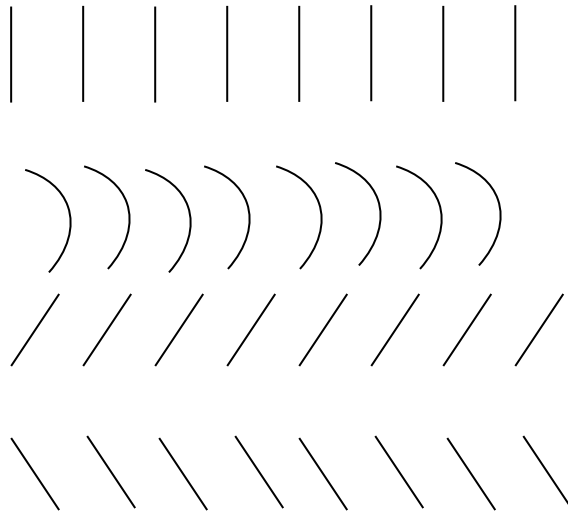
เรื่องที่ 3.4 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเขียน ระดับประถมศึกษา

ทักษะการเขียน (Writing Skill) การสอนทักษะการเขียนในระดับเริ่มต้นนั้น มิได้มุ่งถึงความสามารถในการเขียนเรียงความ หากแต่เป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนตัวอักษรได้ เขียนคำศัพท์ได้ หลังจากนั้นก็มุ่งให้สามารถนำคำศัพท์เหล่านั้นมาเขียนเป็นประโยคเพื่อสื่อความหมาย สิ่งที่สำคัญที่ครูต้องตระหนักไว้ก็คือ การสอนทักษะการเขียนเป็นการเสริมแรงสิ่งที่เรียนมาแล้ว กล่าวคือ หลังจากที่เด็กได้ ฟัง พูด อ่าน แล้วก็ให้เด็กเขียนในเนื้อหาภาษาที่เขาได้ ฟัง พูด และอ่านดังกล่าว

การสอนทักษะการเขียนสำหรับเด็กเริ่มเรียน

ในการสอนทักษะการเขียนให้กับเด็กเริ่มเรียน มีข้อควรปฏิบัติดังนี้คือ

1. ฝึกให้เด็กได้เขียนเส้นตรง เส้นโค้ง และเส้นทแยงก่อน เนื่องจากตัวอักษรในภาษาอังกฤษประกอบไปด้วยเส้นทั้ง 3 ชนิดนี้

2. สอนอักษรตัวพิมพ์ (Printed Letters) ก่อน เนื่องจากหนังสือทุกชนิดจะใช้ตัวพิมพ์ เมื่อเด็กเขียนตัวพิมพ์ได้คล่องแล้ว จึงสอนให้เด็กเขียนตัวเขียน (Cursive Letters)

3. สอนตัวอักษรเฉพาะที่ใช้ในคำศัพท์ในแต่ละครั้งเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องสอนทั้ง 26 ตัว และไม่จำเป็นต้องสอนเรียงต่อมลำดับ

4. การสอนเขียนตัวอักษรทุกครั้ง ครูต้องเน้นให้เด็กได้ดูทิศทางและฝึกเขียนให้ถูกต้อง

5. ครูต้องเขียนแบบคัดลายมือ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ถูกต้องให้กับนักเรียนในการเขียน หากครูเขียนไม่สวย ไม่เป็นระเบียบหรือเขียนแบบมีลวดลายเด็กก็อาจจะเข้าใจผิดและเขียนแบบผิดๆ ได้

ขั้นตอนและเทคนิคในการสอนเขียนตัวอักษร

การสอนเขียนตัวอักษรจะเริ่มได้ก็ต่อเมื่อเด็กได้ฟัง พูด หมายความว่าและอ่านคำศัพท์เหล่านั้นได้แล้ว โดยมีขั้นตอนและเทคนิคในการสอนดังนี้คือ

1. ครูเขียนตัวอักษรทีละตัวซ้ำๆ กันหลายๆ ครั้ง ในขณะที่ครูเขียนครูควรให้เสียงประกอบการเขียนด้วยถ้าสามารถทำได้ เช่น b

ครูพูด “ลง” ในขณะที่เขียน

ครูพูด “โค้ง” ในขณะที่เขียน

ครูจะพูด “ลง” “โค้ง” ในขณะที่เขียนตัวอักษร b และพูดซ้ำๆ กันทุกครั้งที่เขียนด้วยอักษร b

3. ครูให้เด็กได้ฝึกเขียนตัว b ในอากาศ โดยครูพูด “ลง” “โค้ง” และครูเขียนในอากาศด้วย
4. ครูให้เด็กฝึกเขียนในที่อื่นๆ เช่น บนฝ่ามือ บนโต๊ะ บนหลังเพื่อน บนแขนข้างซ้าย บนแขนข้างขวา บนขาข้างซ้าย บนขาข้างขวา บนสมุด บนไม้บรรทัด ฯลฯ เป็นต้น เพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศไม่让孩子เบื่อ
5. ให้เด็กเขียนตัวอักษรนั้นๆ ลงในสมุดซ้ำๆ กัน 5-10 ครั้ง
6. ครูสอนตัวอักษรตัวอื่นๆ จนครบ โดยใช้เทคนิควิธีดังได้กล่าวมาแล้ว
7. เมื่อสอนตัวอักษรพิมพ์เล็กครบทุกตัวแล้วก็เริ่มสอนตัวอักษรพิมพ์ใหญ่หรือจะสอนตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ควบคู่ไปกับการสอนตัวอักษรพิมพ์เล็กแต่ละตัวก็ได้
8. ให้เด็กเขียนตัวอักษรผสมกันเป็นคำๆ ตามคำศัพท์ที่ได้เรียนทั้งตัวพิมพ์เล็กและตัวพิมพ์ใหญ่
9. ให้เด็กทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมฝึกทักษะการเขียนคำศัพท์

เทคนิคการสอนการสะกดคำ (Spelling)

การสอนการสะกดคำครูควรใช้เทคนิคและกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยให้เด็กจำคำศัพท์ได้ การสอนการสะกดคำมีเทคนิคและข้อเสนอแนะดังนี้

1. การสอนการสะกดคำควรเริ่มหลังจากที่แน่ใจว่าเด็กอ่านคำศัพท์ได้แล้ว
2. การสอนคำศัพท์ที่มีตัวสะกดตั้งแต่ 4 ตัวขึ้นไป ควรแบ่งวรรคในการสะกด เช่น
Duck ____ d-u (เว้นจังหวะ) c-k
Doctor ____ d-o-c (เว้นจังหวะ) t-o-r
3. เมื่อให้เด็กสะกดพร้อมกัน ครูควรให้เด็กตบมือให้จังหวะในการแบ่งวรรคด้วยจะช่วยให้น่าสนใจยิ่งขึ้น
Table ____ t-a (ตบมือ 2 ครั้ง) b-l-e
Pencil ____ p-e-n (ตบมือ 2 ครั้ง) c-i-l
4. คำที่มีตัวสะกดซ้ำกัน 2 ตัว ไม่ควรใช้คำว่า “double” ควรใช้ชื่อตัวอักษร 2 ครั้ง เพื่อความสะดวกในการสะกดและการเขียนคำ เช่น
5. คำศัพท์สะกดยาก ครูใช้การเขียนคำศัพท์บนกระดานแล้วลบตัวอักษรทีละตัวแล้วฝึกให้สะกดจนสามารถสะกดได้ โดยไม่มีตัวอักษรบนกระดานคำให้ดู

ตัวอย่าง diarrhea

ขั้นตอน

1. ครูเขียน diarrhea บนกระดานดำ
2. นักเรียนสะกด d-i-a (เว้นจังหวะ) r-r (เว้นจังหวะ) h-e-a
3. ครูลบ a นักเรียนสะกดตัวอักษรทั้งหมด
4. ครูลบ e นักเรียนสะกดตัวอักษรทั้งหมด
5. ครูลบตัวอักษรไปที่ละตัวจนหมด เด็กสะกดได้โดยไม่มีตัวอักษรให้ดู
6. ครูอาจใช้เทคนิคในข้อ 5 กับคำที่สะกดตรงตัวตามพยางค์แล้วลบที่ละพยางค์ก็ได้

ตัวอย่าง rambutan

ขั้นตอน

1. ครูเขียน rambutan นักเรียนสะกดพร้อมกัน
2. ครูลบ ram นักเรียนสะกดพร้อมกัน
3. ครูลบ rambu นักเรียนสะกดพร้อมกัน
4. ครูลบ rambutan นักเรียนสะกดพร้อมกัน
5. ให้นักเรียนสะกดโดยไม่ต้องดูตัวอักษรอีก 2-3 ครั้ง

การสอนทักษะการเขียนสำหรับเด็กที่มีพื้นฐานภาษาแล้ว

สำหรับเด็กที่สามารถเขียนคำศัพท์และประโยคได้ดีแล้ว การสอนเขียนมีหลักและขั้นตอนที่แตกต่างกันกับการสอนเขียนให้กับเด็กที่ยังไม่มีพื้นฐานความรู้ทางภาษาเลย สมิตรา (2535) ได้เสนอแนะหลักการในการจัดกิจกรรม เพื่อฝึกทักษะการเขียนดังนี้คือ

1. การสอนทักษะการเขียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกและเสริมรูปแบบภาษาที่ผู้เรียนคุ้นเคยแล้วจากการฟังและการพูด
2. การควบคุมการเขียนควรลดน้อยลงตามลำดับ ผู้เรียนควรฝึกตอบสนองต่อสิ่งชี้แนะด้วยตนเองทีละน้อย
3. ควรเน้นกิจกรรมเพื่อการสื่อสารเป็นพิเศษ

สำหรับเด็กในระดับประถมศึกษา หลังจากที่เด็กเขียนคำศัพท์และประโยคได้ดีพอควรแล้ว กิจกรรมการเขียนระดับที่สูงขึ้นก็คือ การเขียนเพื่อบรรยายภาพหรืออธิบายสถานการณ์ซึ่งการจัดกิจกรรมดังกล่าวอาจแบ่งได้เป็น 2 ระดับคือ

- 3.1 การเขียนระดับควบคุม (Controlled Writing)
- 3.2 การเขียนระดับเสรี (Free Writing)

การเขียนบรรยายภาพหรือสถานการณ์ ระดับควบคุม มีขั้นตอนในการสอนดังนี้คือ

1. ทบทวนคำศัพท์ที่นักเรียนจะต้องเขียน
2. ทบทวนประโยคที่จะต้องใช้ในการเขียน
3. กำหนดเค้าโครงและเนื้อหาบางส่วนในการเขียนให้
4. ให้เด็กเขียนตามเค้าโครงและเนื้อหาที่กำหนดให้ โดยเพิ่มเติมบางส่วนที่ครูต้องการให้

เขียน

สรุป

การสอนทักษะการเขียนในระดับเริ่มต้นนั้น มิได้มุ่งถึงความสามารถในการเขียนเรียงความ หากแต่เป็นการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนตัวอักษรได้ เขียนคำศัพท์ได้หลังจากนั้นก็มุ่งให้สามารถนำคำศัพท์เหล่านั้นมาเขียนเป็นประโยคเพื่อสื่อความหมาย สิ่งที่สำคัญที่ครูต้องตระหนักไว้ก็คือ การสอนทักษะการเขียนเป็นการเสริมแรงสิ่งที่เรียนมาแล้ว กล่าวคือ หลังจากที่ได้ฝึกได้ ฟัง พูด อ่าน แล้วก็ให้เด็กเขียนในเนื้อหาภาษาที่เขาได้ ฟัง พูด และอ่านดังกล่าว

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระตอนที่ 3 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3

ตอนที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เรื่องที่ 4.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ความหมาย

แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) คือ ผลของการเตรียมการอย่างเป็นรูปธรรมของการแปลงหลักสูตรไปสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน แผนการจัดการเรียนรู้จึงเป็นนวัตกรรมที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้ (Lesson Plan) เป็นหลักฐานเอกสารที่แสดงความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของครู แสดงถึงการเตรียมการล่วงหน้าของครู และการวางแผนการจัดการเรียนรู้ในองค์ประกอบต่างๆ ที่สอดคล้อง สัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี และจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้าน ต่างๆ
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น
3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทน นำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ
4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป
5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ควรตอบคำถาม ดังนี้

1. ในการสอนเรื่องนั้นต้องการให้นักเรียนบังเกิดคุณสมบัติอะไร (จุดประสงค์การเรียนรู้ต้องชัดเจน)
2. นักเรียนต้องทำอะไรบ้างจึงจะบรรลุผล (กิจกรรมการเรียนการสอนต้องชัดเจนและนำไปสู่ผลการเรียนตามจุดประสงค์ได้จริง)
3. ผู้สอนต้องมีบทบาทอย่างไร (ระบุพฤติกรรมผู้สอนในการอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนไว้ชัดเจน)

4. จะใช้สื่อหรืออุปกรณ์อะไรช่วยบ้าง และใช้อย่างไร (กำหนดสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนไว้ชัดเจน)
5. รู้ได้อย่างไรว่านักเรียนบังเกิดคุณสมบัติที่ต้องการแล้ว (การวัดผลประเมินผลต้องชัดเจนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด)

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่เน้นให้นักเรียนได้พัฒนาการเรียนของตนด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย มีครูเป็นผู้นำหรือจัดแนวการเรียนแก่นักเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักคิด ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยข้อมูลและสังเคราะห์เป็นความรู้ของตนเอง นักเรียนจะอ่านหนังสือ จดบันทึก และควรได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เรียนรู้จากครูวิทยากรท้องถิ่น จากสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เช่น อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม วิดีทัศน์ เป็นต้น

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจกับหลักสูตร ทั้งหลักการ จุดหมาย สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางและหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในการวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดเรียนการสอน
2. นำหน่วยการเรียนรู้มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ทำได้ 2 แบบ คือ

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนจัดการเรียนรู้อย่อยเป็นรายชั่วโมง

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนการจัดการเรียนรู้รวม ไม่แยกเป็นรายชั่วโมง ครูจะต้อง

นำไปจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้อย่อยเอง

ส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. ชื่อหน่วยที่ และชื่อแผน ชั้นที่สอน และเวลาการสอน
2. สาระสำคัญที่เน้นถึง หลักการหรือทักษะหรือลักษณะนิสัยที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดขึ้น

นักเรียนแต่ละชั้น

3. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดมาจากผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยปกติในหลักสูตรและเนื้อหาของแต่ละกลุ่มสาระฯ จะมีการกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) เอาไว้เสมอ เพื่อที่จะแจ้งให้ทราบว่าสิ่งที่คาดหวังว่าหลังจากจบหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ แล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำอะไรได้บ้าง แต่เป้าประสงค์เหล่านี้ นั้นมักจะกว้างเกินไป เช่น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี มีความซาบซึ้ง เห็นคุณค่า ฯลฯ จึงทำให้ขาดความแน่นอนและชัดเจนในการดำเนินการสอน และการวัดผลก็วัดได้ยาก ดังนั้นก่อนที่ผู้สอนจะทำการสอนหน่วยการเรียนรู้ใด ๆ ผู้สอนควรปรับเป้าประสงค์ ให้เป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ ให้มีลักษณะเฉพาะชัดเจน และสามารถสังเกตได้ ซึ่งเรียกว่า การตั้ง จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ซึ่งหมายถึง จุดมุ่งหมายที่บอกให้ทราบว่า เมื่อผู้เรียนเรียนรู้จบหน่วยการเรียนรู้ไปแล้ว ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่วัดได้ สังเกตได้ออกมาอย่างไรบ้าง

ส่วนประกอบของจุดประสงค์การเรียนรู้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

1. พฤติกรรมที่คาดหวัง หรือพฤติกรรมที่บั่นปลาย หมายถึง พฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนได้แสดงออก หลังจากที่เรียนรู้จบหน่วยการเรียนรู้ นั้น เพื่อแสดงว่าผู้เรียนรู้อะไรหรือได้เกิดการเรียนรู้แล้ว และรู้แล้วสามารถทำอะไรได้ การเขียนพฤติกรรมที่คาดหวังจะเขียนเป็น “คำกริยาเชิง

พฤติกรรม” ให้มีความหมายเฉพาะเพียงอย่างเดียว และก็สามารถสังเกตได้ ตัวอย่างคำกริยาเชิงพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ได้แก่ บอก ระบุ ตั้ง เขียน สร้าง แก่ ชี้ คำนวณ อธิบาย ยกตัวอย่าง สาธิต เสนอ ค้นหา วางโครงการ จำแนก จัดลำดับ แพล จับคู่ พูด เขียน เป็นต้น

2. เงื่อนไข หรือสถานการณ์ หมายถึง สิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมที่คาดหวังในการทดสอบ ตัวอย่างเงื่อนไขที่ใช้เป็นตัวกระตุ้น ได้แก่

เมื่อกำหนดคำให้ 2 คำ

หลังจากนั้นสิ้นสุดการสนทนาแล้ว.....

เมื่อกำหนดประโยคให้ 2 ประโยค..... เป็นต้น

เงื่อนไขที่สร้างขึ้นในการทดสอบ อาจได้มาจากเนื้อหาที่เรียนข้อมูลต่าง ๆ หรือกำหนดขึ้นมาเองก็ได้ แต่จะต้องให้ความชัดเจน ไม่คลุมเครือ

3. เกณฑ์ หมายถึง มาตรฐานที่กำหนดเป็นขั้นต่ำ เพื่อให้ค้นคว้าว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้แล้วหรือไม่ การกำหนดเกณฑ์จะต้องคำนึงถึง ข้อมูลพื้นฐาน ระดับชั้นของผู้เรียนและเกณฑ์สำหรับพฤติกรรมด้านทักษะ ความชำนาญ อาจกำหนดโดยใช้เวลาเป็นหลักพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการรับรู้และความคิด อาจกำหนดโดยใช้เวลาเป็นหลักพฤติกรรมด้านทัศนคติ อาจกำหนดตามค่านิยมของสังคมเป็นสำคัญ ตัวอย่างการกำหนดเกณฑ์ เช่น

ผิดไม่เกิน 2 คำ

ทำได้ถูกต้องอย่างน้อย 20 คู่

ทำได้ภายในเวลา 10 นาที เป็นต้น

การทำแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละครั้งจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่มีลักษณะสมบูรณ์ชัดเจนทั้งในด้านเป้าหมายและทิศทาง โดยผู้สอนจะต้องบ่งชี้กำหนดถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนให้เด่นชัด เพื่อให้สามารถวัดได้ สังเกตได้ นั่นเอง

4. สาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เป็นหัวข้อย่อยที่จะสอน เนื้อหาที่กำหนดในแผนการจัดการเรียนรู้ ไม่จำเป็นต้องละเอียดแบบตำราเรียน แต่ก็ไม่ใช่บันทึกเฉพาะหัวข้อเรื่องเท่านั้น ควรบันทึกเนื้อหาสาระที่จะชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์อะไรบ้าง เนื้อหาที่เรียนจะต้องมีเรื่องราวสอดคล้องกับความคิดรวบยอด และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งมีตัวอย่างภาพ ขั้นตอนการปฏิบัติการ หรือแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับเวลาประกอบด้วยก็ได้

5. กระบวนการจัดการเรียนรู้ หรือ กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนของการวางแผนให้ผู้เรียน ได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยทั่วไปกิจกรรมการเรียนการสอนจะแยกได้เป็น 3 ชั้น ดังนี้

5.1 ชั้นการนำสู่หน่วยการเรียนรู้ เป็นขั้นเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียน ซึ่งมักเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนเป็นผู้ทำ เพื่อสร้างความสนใจ ให้ผู้เรียนอยากรู้อยากเห็น อยากคิด อยากทำ ผู้สอนต้องใช้เทคนิคการนำเข้าสู่หน่วยการเรียนรู้อย่างฉลาด และเหมาะสม

5.2 ชั้นการสอน เป็นขั้นของการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ชั้นนี้ควรเป็นบทบาทของผู้เรียน

5.3 ชั้นสรุป เป็นขั้นการจัดกระทำกับเนื้อหา หรือสาระของสิ่งที่ได้รับประสบการณ์ มาจึงควรให้ผู้เรียนเป็นผู้สรุป

6. การประเมินผลการเรียนรู้ คือการกำหนดวิธีการวัดผลและประเมินผล เช่น การสังเกต การตรวจผลงานและพฤติกรรมนักเรียนซึ่งเป็นการประเมินจากสภาพจริง เป็นส่วนที่จะใช้สำหรับ

ตรวจสอบว่าผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ใครเปลี่ยนมากน้อยเพียงใด มีข้อขัดข้องในเรื่องใดที่ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจในการเรียนรู้ จะหาทางปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ควรจะได้เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ที่จะนำมาใช้ประกอบการสอนเอาไว้ด้วย เช่น เทปบันทึกเสียง แผ่นซีดี เป็นต้น การเขียนสื่อควรเขียนไว้ในช่องกิจกรรมการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้ทราบว่าจะใช้เมื่อใด ตอนไหน จะกำหนดหนังสือประกอบการเรียน สถานที่ จะศึกษา วิทยากร เป็นต้น

การกำหนดการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้

1. ครูผู้ทำจะต้องศึกษาและหาความสัมพันธ์ในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ปริมาณเนื้อหา หรือสาระการเรียนรู้ในแต่ละสาระ

1.2 ระยะเวลาที่สอน ตลอดปี ประจำปีสัปดาห์ หรือ ประจำวัน

2. จัดแบ่งสาระการเรียนรู้ เนื้อหา ให้เหมาะสม ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น

3. เขียนกำหนดการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นรายชั่วโมงไว้ตลอดปีหรือตลอดภาค

ข้อสังเกตในการทำแผนการจัดการเรียนรู้

1. พยายามเขียนให้กะทัดรัด แจ่มแจ้ง เพราะถ้าเขียนไว้คร่ำ ๆ หยาบ ๆ แล้ว ในกรณีครูสอนแทนจะปฏิบัติตามได้ยากลำบาก

2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เขียนให้เห็นความมุ่งหมายลักษณะการปฏิบัติ

3. กิจกรรม ควรเรียงลำดับว่า กิจกรรมใดจะเริ่มก่อน แล้วตามด้วยกิจกรรมใด ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539) ได้กำหนดขั้นตอนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมี 5 ขั้นตอนดังนี้

3.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน Warm up เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนด้วย การทักทาย เล่าเรื่อง และเสนอกิจกรรมสั้น ๆ การใช้ สื่อ ประกอบ เพื่อเน้นให้ผู้เรียนแสดงความตื่นตัวสนใจ การเล่า นิทาน เสนอข่าว ร้องเพลง เฆ็ดหุ่น ตลอดจนการแสดงต่าง ๆ แล้วแต่การวิเคราะห์ออกแบบการสอนในคาบเรียนนั้น ๆ

3.2 ขั้นกิจกรรมการเรียนการสอน กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2539) ได้กำหนดขั้นตอนกิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งมี 3 ขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ขั้นนำเสนอ (Presentation) หมายถึง ครูเสนอเนื้อหาภาษาให้ผู้เรียนเข้าใจรูปแบบและความหมาย การนำเสนอภาษาจะนำสถานการณ์ที่ผู้เรียนสนใจมาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของหัวข้อทางภาษาหรือรูปแบบภาษาที่ต้องการสอนในแต่ละบท มีการใช้คำถามนำเพื่อให้ผู้เรียนเข้าสู่หัวข้อทางภาษา เช่น การซักถามข้อมูลและรูปแบบภาษาที่จะสอน เป็นต้น จากนั้นครูจะเป็นผู้ชี้แนะให้ผู้เรียนสังเกตจากตัวอย่าง เน้นให้เห็นจุดสำคัญของรูปแบบประโยคเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของการใช้รูปแบบไวยากรณ์นั้น ๆ ได้ชัดเจนและถูกต้องยิ่งขึ้น

3.2.2 **ขั้นฝึก (Practice)** หมายถึง ครูให้ผู้เรียนฝึกภาษาที่เสนอในขั้นที่ 1 ในกิจกรรมที่ครูเป็นผู้ให้แนวทางหรือควบคุมอยู่ การฝึกอาจอยู่ในรูปของสถานการณ์จำลองที่ครูสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกใช้รูปแบบภาษาที่นำเสนอ อาจเป็นการฝึกทั้งชั้นหรือในรูปกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำร่วมกันโดยครูเป็นเพียงผู้ควบคุมให้กิจกรรมดำเนินไปด้วยดีเท่านั้น กิจกรรมดังกล่าวมักเป็นกิจกรรมกลุ่มเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝึกได้ฝึกรูปแบบภาษาที่เรียนมาอย่างทั่วถึง การฝึกโดยใช้กิจกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนเพลิดเพลิน และขณะเดียวกันได้มีโอกาสใช้ภาษาที่เรียนมาเพื่อสื่อสาร จริง ๆ ซึ่งจะช่วยให้การฝึกมีความหมาย

3.2.3 **ขั้นใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production)** หมายถึง ครูให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่ฝึกมาบ้างแล้วจากขั้นที่ 2 ในกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมคู่ในทักษะต่าง ๆ โดยให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่ได้ฝึกมาในรูปกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งเอื้อต่อการใช้ภาษาที่สมจริงในชั้นใช้ ผู้เรียนจะมีโอกาสใช้ภาษามากขึ้น เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปกิจกรรมกลุ่ม หรือกิจกรรมคู่

3.3 **ขั้นการสรุป Wrap up** เป็นการประมวลเนื้อหา กิจกรรม ประสบการณ์ และความคิดต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง และเสนอแนวทางในการนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

4. **การประเมินผล** ควรเตรียมเครื่องมือเพื่อการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และเมื่อจบบทเรียน

5. **ผลการสอนหรือบันทึกหลังสอน** เป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้สอนทุกคนต้องทำการบันทึก เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงการจัดการจัดการการเรียนรู้ในครั้งต่อไป นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงด้วย อีกทั้งยังรวมถึงการติดตามงานของผู้เรียน และเป็นข้อมูลช่วยเหลือผู้เรียนที่ประสบปัญหาในขณะนั้นด้วย ครูส่วนมากไม่ค่อยได้เขียน อาจมองไม่เห็นความสำคัญของผลการสอน คือ ผลย้อนกลับที่สามารถเป็นเครื่องมือในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนในคราวต่อไป สิ่งที่ควรบันทึก คือ ความสำเร็จ ความล้มเหลว และสิ่งที่คิดจะทำการแก้ไขปรับปรุงในโอกาสต่อไป

รูปแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบในการทำแผนการจัดการเรียนรู้มีหลายลักษณะ แล้วแต่ความเหมาะสม เช่น อาจทำเป็นความเรียง แบบตาราง หรือแบบผสมก็ได้ ตัวอย่างรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแบบ มีดังนี้

1. **แผนการจัดการเรียนรู้แบบความเรียง** จะเป็นการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีลักษณะของการเรียงลำดับส่วนประกอบต่าง ๆ ไปเรื่อย ๆ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ แบบความเรียง

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน รหัสวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่

ชื่อหน่วย ปีการศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ชั่วโมง

โรงเรียน.....

1. สาระสำคัญ
2. มาตรฐาน.....
ตัวชี้วัด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้.....
4. สาระการเรียนรู้
คำศัพท์
- ประโยค
5. กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้น Warm up
- ขั้น Presentation
- ขั้น Practice
- ขั้น Production
- ขั้น Wrap up.....
6. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้.....
7. การวัดผลและประเมินผล
7.1 วิธีการประเมินผล.....
- 7.2 เครื่องมือประเมินผล.....
8. ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....

ลงชื่อ

ผู้ตรวจ

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

9. บันทึกผลหลังสอน

- 9.1 ผลการสอน.....
- 9.2 ปัญหาและอุปสรรค.....
- 9.3 ข้อเสนอแนะ / แนวทางการแก้ไข.....

ลงชื่อ

ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ แบบละเอียด

ตัวอย่างที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ (แบบละเอียด)

วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน รหัสวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่

ชื่อหน่วย ปีการศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ชั่วโมง

โรงเรียน

1. สาระสำคัญ
2. มาตรฐาน / ตัวชี้วัด.....
3. จุดประสงค์การเรียนรู้.....
4. สาระการเรียนรู้.....
5. การวัดและประเมินผล

ทักษะที่ต้องการวัด	ภาระ/ ร่องรอยหลักฐาน	เครื่องมือที่ใช้วัด	วิธีการวัด/เกณฑ์

5.1 การวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน

5.2 การวัดและประเมินผลพฤติกรรมที่ต้องการเน้น

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมครู	กิจกรรมนักเรียน
ขั้น warm up	ขั้น warm up
ขั้น Presentation.....	ขั้น Presentation
ขั้น Practice	ขั้น Practice
ขั้น Production	ขั้น Production
ขั้น Wrap up.....	ขั้น Wrap up.....

7. ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

.....

ลงชื่อ

ผู้ตรวจ

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

8. บันทึกผลหลังสอน

- 8.1 ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้.....
 8.3 ผลการประเมินพฤติกรรมที่ต้องการเน้น
 8.3 ผลการสอน.....
 8.4 ปัญหาและอุปสรรค.....
 8.5 ข้อเสนอแนะ / แนวทางการแก้ไข

ลงชื่อ

ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

สรุป

การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้ ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทน เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และเป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการได้

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระตอนที่ 4 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 4

ใบงานที่ 1

ชื่อหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 1 แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับ

ประถมศึกษา

ความคาดหวัง

- ผู้เข้ารับการอบรมสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับประถมศึกษาตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. เลือกแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่กำหนดให้เพียง 1 แนวคิด ที่กำหนดให้

- 1.1 Repetition
- 1.2 Rhythm (Rhythmic)
- 1.3 Comprehensible input
- 1.4 Grouping
- 1.5 Challenging

2. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวคิดที่เลือกนั้น ตามหัวข้อที่กำหนดให้

- 2.1 ชื่อกิจกรรม.....
- 2.2 สำหรับนักเรียนชั้น.....
- 2.3 ระยะเวลาสำหรับดำเนินกิจกรรม นาที
- 2.4 จุดประสงค์เพื่อ
 - 1)
 - 2)
- 2.5 วิธีดำเนินกิจกรรม
 - 1)
 - 2)
 - 3)
 - 4)

ใบงานที่ 2

ชื่อหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา
 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อออกแบบหน่วยการเรียนรู้แบบ Backward design
 ความคาดหวัง

► ผู้เข้ารับการอบรมสามารถวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สู่หน่วยการเรียนรู้ได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. เลือกเนื้อหาจากหนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษที่ท่านใช้สอน มา 1 บท หรือ 1 Unit
2. วิเคราะห์เนื้อหาในบทหรือ Unit นั้นว่าจะจัดทำได้กี่แผนการจัดการเรียนรู้และตั้งชื่อแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีลักษณะของการนำภาษาไปใช้ ระบุเวลาที่ใช้ในแต่ละแผนฯ จัดทำเป็นผังมโนทัศน์ตามที่กำหนดให้
3. วิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ว่าสอดคล้องกับตัวชี้วัดในคำอธิบายรายวิชาตัวใดบ้าง ระบุในผังมโนทัศน์จากข้อ 2
4. กำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้และเวลาที่ใช้สอน
5. กำหนดน้ำหนักคะแนน

ตารางโครงสร้างรายวิชาภาษาอังกฤษ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ รหัสวิชา อ ชั้นประถมศึกษาปีที่

เวลา ชั่วโมง คะแนนเก็บ 200 คะแนน

ลำดับที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ (Topic)	มาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้ / ชื่อแผนฯ (Sub - Topic)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1			1		
			2		
			3		
			4		
			5		
			6		
2					
3					
4					
5					
			รวม		

ใบงานที่ 3

ชื่อหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา
 ตอนที่ 2 เทคนิคการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 ความคาดหวัง

► ผู้เข้ารับการอบรมสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ
 ภาษาอังกฤษ
 เพื่อการสื่อสารได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ

ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามหัวข้อที่กำหนดให้

- 1 ชื่อกิจกรรม.....
- 2 สำหรับนักเรียนชั้น.....
- 3 ระยะเวลาสำหรับดำเนินกิจกรรม นาที
- 4 จุดประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะ
- 5 วิธีดำเนินกิจกรรม
 - 5.1
 - 5.2
 - 5.3
 - 5.4
 - 5.5
 - 5.6
 - 5.7

ใบงานที่ 4

ชื่อหลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้สอนระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 4 กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ความคาดหวัง

- ▶ ผู้เข้ารับการอบรมสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ

- ▶ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามหัวข้อที่กำหนดให้ (สามารถเลือกจัดทำแบบทั่วไป หรือแบบละเอียดก็ได้)

แผนการจัดการเรียนรู้

วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน รหัสวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่

ชื่อหน่วย ปีการศึกษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เวลา ชั่วโมง

โรงเรียน

1. สาระสำคัญ
2. มาตรฐาน.....
ตัวชี้วัด
3. จุดประสงค์การเรียนรู้.....
4. สาระการเรียนรู้
คำศัพท์
5. กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้น Warm up
- ขั้น Presentation
- ขั้น Practice
- ขั้น Production
- ขั้น Wrap up.....
6. สื่อการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้.....
7. การวัดผลและประเมินผล
7.1 วิธีการประเมินผล.....
- 7.2 เครื่องมือประเมินผล.....

8. ความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา.....

ลงชื่อ ผู้ตรวจ

(.....)

ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

9. บันทึกผลหลังสอน

8.1 ผลการสอน.....

8.2 ปัญหาและอุปสรรค.....

8.3 ข้อเสนอแนะ / แนวทางการแก้ไข.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....